

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND OHIO 44103
Vol. LXXI Spalis - October 2, 1986 Nr.38

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Pranešimas iš Paryžiaus

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

'Karas!...bet su kuo?'

Prancūzijos bombų mįslės užkulisiai

Vytautas Meškauskas

Tokį klausimą iškėlė įtakingas paryžiškis dienraštis Le Monde, ministeriui pirminkui Chirac paskelbus karą terorizmui, rašydamas: 'Vienas dalykas paskelbti, kad esame kare, kitas - žinoti su kuo.'

Iš tikro, sprogdus pirmom bombom, kurios dar nepadarė daug žalos ir nepareikalavo daug žmonių aukų, buvo manoma, kad jomis reikalaujama tik paleisti tūlą George Ibrahim Abdallah, gana žinomą Libano teroristą. Į kalėjimą jis pakliuvo 1984 m. spalio mėn. gana keistom aplinkybėm. Eidamas Lyon miesto gatvėmis, jis pastebėjo, kad jį kažkas seka. Manydamas, kad tai Izraelio saugumo Mossad agentai, jis užėjo į policijos nuovadą, prašydamas apsaugos. Ten pas jį buvo rasta ne tik 23,000 dolerių, bet ir užtaisytas revolveris - dėl to jis buvo ten pat suimtas.

Sekančių metų kovo mėn. Tripolyje, Šiaurės Libane, buvo pagrobtas Prancūzijos kultūros centro tame mieste direktorius Giles Peyrolles. Netrukus pasiūlyta jį išmainyti į Abdallahą, ir tuo laiku būvusi kairioji Prancūzijos vyriausybė su mainais sutiko. Peyrolles buvo paleistas, bet Abdallah liko kalėjime, nes buvo dar nustatyta, kad jis turėjo butą Paryžiuje, kur buvo rasta daug šaudmenų ir bombom gaminti medžiagos bei įrankių, o taip pat ir atmatinis pistoletas, kuriuo buvo nušautas USA karo atche Charles Ray ir Izraelio diplomatas Jacov Barisimantov. Sprogmenys buvo čekų gamybos, vartojami ir kitų Europos teroristų. Po to, nuo 1985 m. gruodžio 7 d. pasipylė pasikėsinimai. Kažkoks 'Solidarumu su Vid. Rytų kaliniais komitetas' reikalavo paleisti ne tik Abdallah, bet ir Waruojan Garbidian, sėdintį kalėjime už 1983 m. 8 žmonių nužudymą Orly aero drome ir Anis Naccache, kalinamą už pasikėsinimą prieš buv. Irano premjerą Shapour Bakhtiar ir policininko nužudymą.

Prancūzus labai sujaudino paskutinis sprogimas spalio 18 d.. Iš privažiavusio prie didelės papigintų kainų rūbų krautuvės BMW auto-

mobilio iššoko du vyrai ir imetė į šiukšlių dėžę kažką punda, kuris greitai sprogo, užmušdamas net 5 žmones ir per šimtą sužeisdamas Tiesa, krautuvė priklauso Tuniso žydui, tačiau jos klientų dauguma yra vargšai imigrantai, daugiausia iš arabų kraštų.

Po to Chirac paskelbė karą ir sustiprino saugumą gatvėse. Pav., prieš išsiunčiant šį straipsnį, pašte būsiu iškratytas, kas daroma nuo rugsėjo 19 dienos. Patikrinami yra ir maišai bei didesni rankinukai įžengiant į didesnes krautuves. Prancūzija įvedė ir vizas kitų valstybių piliečiams, išskyrus Europos ūkinės bendruomenės.

Policija iš karto spekulavo, kad tai Abdallah brolių, kurių jis turi šešis, darbas. Buvo iškabinti atsišaukimai su jų fotografijomis, bet sekančią dieną du iš jų sušaukė spaudos konferenciją Libano Tripolyje ir PAREISKĖ VISAI NEBUVĘ Prancūzijoje, o kaip tik vienas iš jų - Emilis - buvo iš fotografijų atpažintas, kaip atgabenęs bombą į tą krautuvę! Nepaisant to, policija ir toliau juos laiko svarbiausiais kaltininkais, nors nėra abejojama, kad turima reikalą SU PLATESNE ORGANIZACIJA.

Turint galvoje ir pasikėsinimus prieš prancūzų karius (Nukelta į 2 psl.)

Australijos Lietuvių Dienoms rengti komitetas su pirm. A. Migu.

Australijos lietuviai ruošiasi Lietuvių Dienoms

Antanas Laukaitis

Jau čia pat ir Kalėdos, per kurias didžioji dalis Australijos gyventojų turi savo metines atostogas ir jas švenčia išvažiuodami kur nors kitur nuo savo gyvenamosios vietos. Pas mus tuo metu yra pati gražioji mūsų vasara!

Lietuviai šiais metais Sydneyje švęs savo 14-sias Australijos Lietuvių Dienas, kai sportininkai šį skaičių pakels net iki 37-sios Sporto Šventės. Visi šventės rengimai yra beveik baigti, programa sustatyta ir šiuo metu tik skaičiuojama, kiek svečių suplauks į šiuos mūsų didžiuosius lietuviškuosius atlaidus.

Pagrindinis šių dienų tikslas, kaip išsireiškė Organizacinio K-to pirmininkas A. Migus, yra sujungti visus į vieną draugišką lietuvišką šeimą ir kuo daugiau įkvėpti visiems dalyviams, ypatinai mūsų jaunimui, lietuviš-

kos dvasios ir meilės mūsų tautai. Svarbu yra įtraukti kuo daugiau jaunimo į programas parengimus ir jų išpildymus. Organizatoriai yra patenkinti Sydneyjaus jaunimu, kuris pilnai šį reikalą suprato ir labai nuoširdžiai į visą darbą įsijungė.

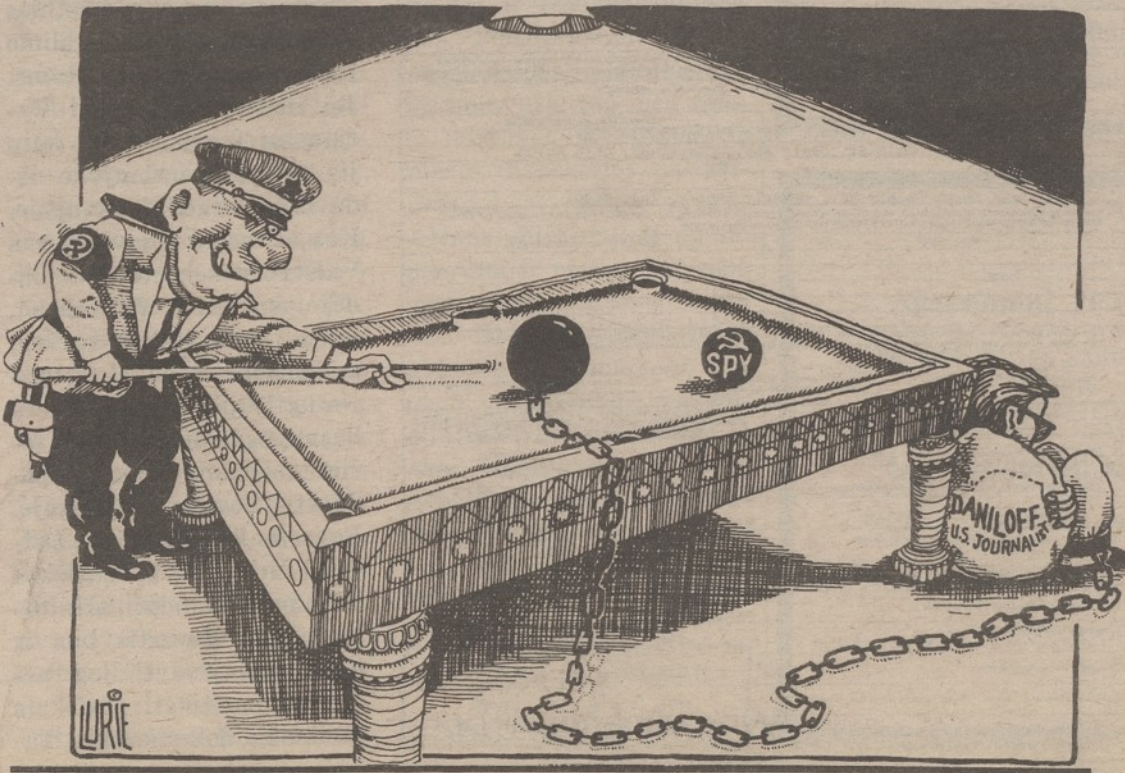
Šventės programa yra pilna ir, visa bėda, kad penkių dienų neužtenka ir trūksta laiko išpildyti visą turimą programą. Šios Lietuvių Dienos bus pravesta pilnai lietuviškoje dvasioje, neužsiangažuojant su jokiais australais svečiais. Šventę oficialiai atidarys PLB atstovas St. Jokubauskas, kai Sporto Šventę bus prašomas atidaryti buvęs PLB pirmininkas ir buvęs pats iškilusis sportininkas inž. Br. Nainys. Svečių tarpe iš Amerikos atvyksta New Yorko jaunieji dainininkai 'Harmonija', kurie kartu su kanklininkėmis

iš Clevelando - sesutėmis Aukse ir Mirga Bankaitytėmis - gruodžio 27 d. duos savo koncertą. Taip pat iš Chicago atskrenda ir australiečiams žinomas solistas J. Vaznelis. be šių parengimų šventės metu vyks Jaunimo Kongreso ruošiamas išvyka laivu po Sydneyjaus įlankas ir po tautinių šokių šventės, jaunimo 'Disco' gražiame jachtų klube, Jaunimo Kongreso suvažiavimas, Sporto Šventė, Meno paroda, sportininkų susipažinimo vakaras, Katalikų Federacijos, Australijos Lietuvių Fondo, Ramovėnų ir mokytojų suvažiavimai, Šventės atidarymo pamaldos, Literatūros popietė, Krašto Tarybos suvažiavimas, Jaunimo koncertas, Tautinių šokių ir dainų šventė bei jų koncertai, vaikų pasirodymo popietė, skautų stovykla, sportininkams dovanų įteikimas ir kita. Visa šventė bus užbaigta grandioziniu N. Metų baliumi, kuris įvyks Bankstown miesto rotušės salėje, talpinančioje 1500 žmonių.

Kaip pranešė šventės rengimo pirmininkas A. Migus spaudos atstovams -- jis ir jo komitetas darė viską, kad būtų kuo geriausias šios šventės pasisekimas. Tautiniai šokiai vyks puikiame, nesenai pastatytame sporto stadione, kurio salė yra labai graži ir talpinanti 6000 žiūrovų. Nenorint varginti paskirų tautiečių, ypatingai iš kitų miestų, į parengimus vyks specialūs autobusai.

Visa šventė bus pradėta mūsų gražiajame Lietuvių Klube, kur jau gruodžio 26 dieną, dar su kalėdiška nuo-

(Nukelta į 3 psl.)

SAVAITINĖ POLITIKOS

Atlantinė vienybė. - Ar Europa eis savo keliu?

Pereitą savaitę, kalbėdami apie idėją NATO karinei sąjungai apsiesti be atominių ginklų, suabejojom tokia galimybe, nes nei viena super-valstybių, žiūrėdama savo interesų, negali nuo jų atsisakyti. Be to, kam leisti pinigų konvencionalinių ginklų išsigijimui, jei jau dabar NATO sąjungai grėsia didesnis pavojus iš vidaus, negu iš išorės.

Tuo reikalu neseniai du idomius straipsnius paskelbė The Washington Post. Jų autorius - londoniško The Economist Washingtono korespondentas Michael Elliot. Pagal jį, jei besitartinačius rinkimus Vokietijoje ir D. Britanijoje laimėtų kairieji, jie ko gero paprašys JAV atitraukti savo atominius ginklus iš Europos, o britai, vykdydami savo priešrinkiminius pažadus, net galėtų atsisakyti ir nuo savų atominių ginklų. Tuo atveju JAV prezidentas ir Kongresas neturėtų kitos išeities, kaip iš viso atšaukti savo kariuomenę iš tų kraštų. Tačiau - jei JAV pasitraukia iš Europos

centrinio fronto, apie kurį kalbėjome pereitą savaitę - kas užims jų vietą?

Kaip stipriausia valstybė, tai turėtų padaryti Vokietija, kuri tuo pačiu išgitytą joje hegemoniją. Kodėl Europa, per 40 metų ieškojusi JAV globos, staiga nuo jos atsiskuta?

Ne dėl to - aiškina autorius, - kad Europoje barščiai ir kopūstai staiga būtų pasidarę populiariausi už hamburgerius ir Dallas TV seriją, bet todėl, kad Amerika Europoje neteko populiarumo. Daugiausia dėl Vietnamo karo. Tuo laiku augę dabartiniai kairiųjų vadai savo subrendimo pasiekė tuo laiku, kai Amerikos prezidentu buvo išrinktas asmuo, kuris Europos politinėje sistemoje niekad nebūtų iškilęs į vadus. Į kiekvieną Amerikos raumenų pajudinimą, būtų tai Libijoje, Grenadoje ar Libane, į kiekvieną kalbą apie Rusijos nedorumą, jie žiūri kaip į naują įrodymą, kad Europos ir Amerikos politikai neturi bendros kalbos. Nesulaukdami pavyzdžio iš Amerikos, jie pradeda ieškoti susikalbėjimo savo tarpe. Tam jie naudoja anglų kalbą, kuri lieka didžiausia buvusios Amerikos hegemonijos Europoje pasėka.

Susirūpinimą ateitimi gali išskaityti ir buv. kanclerio H. Schmidt atsisveikinimo kalboje Bonnos seime. Ten jis lyg ir išpėja savo įpėdinius, kad jo OSTPOLITIK, kuriai pritarę ir prezidentai Nixonas su Fordu, buvo įmanoma

tik todėl, kad ji rėmėsi visiškai ištikimybe NATO sąjungai ir tik tokiuose rėmuose buvo galima ieškoti bendrų interesų su sovietais politikos ir ūkio srityse, kas vestų prie kariuomenių abejose Vokietijose sumažinimo.

Faktinai OSPOLITIKĄ su gestijonavo prez. J.F. Kennedy savo įžanginėje kalboje 1961 metais sakydamas: 'Mes niekad nesiderėsime iš baimės, tačiau kartu mes nebijosime tartis'.

Schmidt kaltino dabartinį konaclerį Kohl niekiu nepasidėjus prieš nusiginklavimo derybų. Jis pats, Schmidt, yra buvęs Amerikoje 80 ar 100 kartų ir už tat žina, kad Amerikoje galima rasti draugų, kurie visados sutiks, kad laisvų valstybių sąjunga neturi būti vienos valstybės dominuojama. JAV ir toliau lieka stipriausias ir svarbiausias Vokietijos Sąjungininkas.

Po 33 metų politinės veiklos, savo pasimetusiems įpėdiniams 67 m. socialdemokratas patarė blaivia aistra ieškoti praktiškos išminties.

Reikia pastebėti, kad vokiečių socialdemokratų šansai laimėti sausio mėn. rinkimus yra labai maži, bet, žinoma, negali būti visai tikras. Jei Britanijoje rinkimai būtų šiandien, juos greičiausiai laimėtų kairioji koalicija - senoji Darbo partija su naujom socialdemokratų ir Alliance partijom, kurias jungia nepasitenkinimas premjerės Thatcher pataika vimu Reaganui ir jos atomine politika.

Iš kitos pusės

Kolegė Aurelija Balašaitienė rugsėjo 11 d. DIRVOJE ragina budėti naujo lenkų pasikėsinimo akivaizdoje. Šį kartą iš mūsų pavogti tikrą Lietuvos šventąjį, tiesa, dar oficialiai nepaskelbtą, Jurgį Matulaitį. Remdamasi TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS ji praneša, kad šv. Tėvo dekretu jis vadinamas GIORGIO MATULEWICZ, o šv. Petro bazilikoje dalintuose lapeliuose — JERZY MATULEWICZ. Kolegė žada sekmadieniais melstis, kad šventuoju būtų paskelbtas Jurgis Matulaitis, o ne Jerzy Matulewicz.

Iš kitos pusės žiūrint galima suprasti, kad Vatikano biurokratija tokį prašymą atmes. Girdi, jis taip įrašytas krikšto metrikuose, ir taip turėtų būti formaliai paskelbtas šventuoju. Tai nedraudžia kitiems jį vadinti kaip nori. Ar tie patys Tėviškės žiburiai vietoje Cleveland, nerašo Kliveland? Problema su tokiais aiškinimais, žinoma, yra tokia, kad šventojo su lietuviškai skambančia pavarde sulauksime tik po kokios šimto metų iš jau N. Lietuvoje ar Sovietijoje gimusių tarpo..

Vatikano biurokratija turbūt nenorės įsileisti į asmeninę šventųjų problematiką. Per amžius tuo reikalu nemažai prisiginčyta. Jei neklystu vis dar galioja Trento bažnytinio Susirinkimo 1545-1563 m. m. nutarimas, kad šventieji gali melstis į Dievą už žmones, kurie todėl gali prašyti jų užtarimo melddami Dievo malonės, kurią Jis suteiks per savo sūnų Jėzų Kristų, vienintelį mūsų Išganytoją.

Anais laikais šventųjų tautybės klausimas buvo paliktas atviras. Ir niekad dar negirdėjau, kad šventieji būtų skirstomi pagal kvotas, tiek vokiečiams, tiek lenkams ir t.t. Gal dabar, kada be advokatų negalima kreiptis į teismą, o be patarėjų išpildyti mokesčių formas, šventieji daugiau reikalingi negu bet kada. Balašaitienės prašymas tai paliudija. Asmeniškai to neįaučiu. Gal todėl, kad buvau pakrikštytas visai ne švento Vytauto — tais prieškariniais laikais, net lenkišku Witoldo — vardu.

(vm)

Karas!...

(Atkelta iš 1 psl.)

tarnaujančius JT daliniuose, saugančius Pietų Libaną nuo Izraelio ir Libano kariuomenių susirėmimo, spėjama, kad bombomis norima išvaduoti ne tik suimtuosius, bet kartu panaikinti iki šiol dar būtų prancūzų įtaką Libane. Tuo būtų suinteresuotos pirmiausiai Sirija ir Libija, kurių pretenzijom į Čiados valstybę priešinasi Prancūzija. Ant jos, už ginklų pardavinėjimą Irakui, pyksta ir Iranas.

Idomu, kad Abdallah šeima gyvena Libano Tripolyje ir yra krikščionys maronitai, bet kartu ir marksistai.

Iki paskutiniųjų laikų maronitai buvo vadovaujanti bendruomenė Libane, nors jau kuris laikas nesudarė jos gyventojų daugumos. Maronitai yra atskala Sirijos stačiatikių bažnyčios. Jų apeigos panašios į stačiatikių, tačiau jų kunigai laikosi celibato ir jų vyskupų tarybos išrinktą patriarchą patvirtina popiežius. Turkijos imperijai silpstant, Prancūzija savo globon paėmė tuos maronitus, kas po I-jo didžio karo privedė prie Prancūzijos protektorato įvedimo. Prancūzijos globos ir valdymo metai Libanui buvo ūkiškai labai laimingi - Libanas tapo turtingiausia Vid. Rytų valstybe. Dabar kažkam rūpi tą įtaką iš pagrindų panaikinti. Kam - nesunku išpėti, įrodyti - jau kitas klausimas. O ir įrodžius - ką padarysi?!

Mums rašo

JAV VALDŽIA KLASTOJA ISTORIJĄ

Spalio mėnesį yra numatytos demonstracijos prie Vyriausio teismo būstinės Washingtone dėl galimo Linno išdavimo sovietams. Jei remtis patirti, tai Vyriausias teismas tylės kaip jis tylėjo Demjanjuko išdavimo Izraeliui atveju. Kas atliks tą išdavimą bus Valstybės sekretoriaus padėjėjas John C. Whitehead, kuris savo raštu sovietų ambasadoriui pagal susitarimus tarp JAV ir Sovietų Sąjungos išduos Linną sovietams dėl nusikaltimų, padarytų Sovietų Sąjungoje. Bevertis liks Lietuvos, Latvijos ir Estijos rusiškos okupacijos nepripažinimo principas. Bevertis bus ir bandymas įrodyti jog negalima pasitikėti rusiškais tariamais dokumentais. Tačiau svarbus ir galingas

šūkis bus, jog JAV valdžia klastoja istoriją! Reikia parengti plakatus, kur buvusio OSI viršininko A. A. Ryan, Jr. Baltijos valstybių okupacija rašoma su kabutėmis. Prie Hitlerio ir Stalino figūrų pridėtos smulkios figūrėlės su užrašais A. A. Ryan, Jr., John C. Whitehead ir George P. Shultz. Ir reikia eiti ne į Vyriausią teismą (kam trukdyti ten gilų miegą), bet prie Valstybės sekretoriato ant C gatvės. Kviesti kalbėtojus, kaip kad demokratą senatorių Riegle iš Michigano, kuris pravedė Baltijos valstybių dieną per JAV senatą šiais metais. Būkime kovingi, nes mūsų pusėje yra tiesa.

Saulius Šimoliūnas
Detroit, Mich.

• J. Sabaliauskas, Blainstown, N. J. mokėdamas Dirvos prenumeratą rašo: "Kartais vienas Vytauto Meškausko straipsnis versta visų metų prenumeratos".

A P D R A U D O S reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ apdraudos įstaigą** — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti **ZENONUI** arba **SAULIUI** (216) 442-6810.

U.S. Postal Service STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION (Required by 39 U.S.C. 3685)		
1A. TITLE OF PUBLICATION DIRVA	1B. PUBLICATION NO. 15758000	2. DATE OF FILING Sept. 27, 86
3. FREQUENCY OF ISSUE WEEKLY	3A. NO. OF ISSUES PUBLISHED ANNUALLY 52	3B. ANNUAL SUBSCRIPTION PRICE 17.00
4. COMPLETE MAILING ADDRESS OF KNOWN OFFICE OF PUBLICATION (Street, City, County, State and ZIP+4 Code) (Not printer) 6116 St. Clair Ave., Cleveland, Cuyahoga, Ohio 44103		
5. COMPLETE MAILING ADDRESS OF THE HEADQUARTERS OF GENERAL BUSINESS OFFICES OF THE PUBLISHER (Not printer) 6116 St. Clair Ave., Cleveland, Cuyahoga, Ohio 44103		
6. FULL NAMES AND COMPLETE MAILING ADDRESS OF PUBLISHER, EDITOR, AND MANAGING EDITOR (This item MUST NOT be blank) PUBLISHER (Name and Complete Mailing Address) The American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILPIS, Inc. 6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103 EDITOR (Name and Complete Mailing Address) Vytautas Gedgaudas, 2216 Coventry Rd., Cleveland Hts., Ohio 44118 MANAGING EDITOR (Name and Complete Mailing Address) Vytautas Gedgaudas, 2216 Coventry Rd., Cleveland Hts., Ohio 44118		
7. OWNER (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given. If the publication is published by a nonprofit organization, its name and address must be stated.) (Item must be completed.)		
FULL NAME The American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILPIS, Inc. COMPLETE MAILING ADDRESS 6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103		
Kazimieras Pocius, President 532 Lake Shore County Rd., Bayview Shores, Ind. 46501		
8. KNOWN BONDHOLDERS, MORTGAGEES, AND OTHER SECURITY HOLDERS OWNING OR HOLDING 1 PERCENT OR MORE OF TOTAL AMOUNT OF BONDS, MORTGAGES OR OTHER SECURITIES (If there are none, so state)		
FULL NAME None COMPLETE MAILING ADDRESS		
9. FOR COMPLETION BY NONPROFIT ORGANIZATIONS AUTHORIZED TO MAIL AT SPECIAL RATES (Section 427.12 OMM only) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes (Check one) (1) HAS NOT CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS ☒ (2) HAS CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS ☐ (If changed, publisher must submit explanation of change with this statement.)		
10. EXTENT AND NATURE OF CIRCULATION (See instructions on reverse side)		AVERAGE NO. COPIES EACH ISSUE DURING PRECEDING 12 MONTHS
A. TOTAL NO. COPIES (Net Press Run)		2846
B. PAID AND/OR REQUESTED CIRCULATION 1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales 2. Mail Subscriptions (Paid and/or requested)		85 2476
C. TOTAL PAID AND/OR REQUESTED CIRCULATION (Sum of B1 and B2)		2561
D. FREE DISTRIBUTION BY MAIL, CARRIER OR OTHER MEANS SAMPLES, COMPLIMENTARY, AND OTHER FREE COPIES		100
E. TOTAL DISTRIBUTION (Sum of C and D)		2661
F. COPIES NOT DISTRIBUTED 1. Office use, left over, unaccounted, spoiled after printing 2. Return from News Agents		185 ---
G. TOTAL (Sum of E, F1 and 2 - should equal net press run shown in A)		2846
11. I certify that the statements made by me above are correct and complete SIGNATURE AND TITLE OF EDITOR, PUBLISHER, BUSINESS MANAGER, OR OWNER Vytautas Gedgaudas, Editor		

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.

Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Chicagos lietuvių socialinės problemos

JAV LB Krašto valdybos sudėtyje veikia socialinių reikalų taryba, vadovaujama energingosios visuomenininkės **Danguolės Valentinaitės**. Socialinių reikalų taryba rūpinasi visų Amerikos lietuvių socialiniais reikalais ir tam tikslui prie LB apygardų ir apylinkių organizuoja soc. reikalų skyrius ar tik suranda tam tikslui įgaliotus asmenis.

Socialinių reikalų įgyvendinimas ir įsipilietinimas eina pamažu, nors šios paramos reikalingų lietuvių skaičius nuolat didėja. Lietuvio yra kietokas būdas ir dažnas nenori būti globojamas, kol dar pats sugeba apsitvarkyti. Federalinė, valstijų ir miestų valdžios, iš mūsų mokamų mokesčių, yra įsteigusios socialinių patarnavimų įstaigas su gausiais tarnautojais, bet menka parama reikalingiems. Prie religinių organizacijų ir draugijų dažnai veikia šalpos įstaigos, teikiančios pagalbą varguomenėi. Socialinis patarnavimas nėra kokia geradarybė, bet normali gyvenimo išdava.

Valstybės teikiama socialiniais patarnavimais turime teisę naudotis visi, kurie tokio patarnavimo reikalingi. Kaip naudojamės gydymo išlaidų, ligoninių, vaistų padengimu, taip lygiai galime naudotis ir socialiniais patarnavimais. Retkarčiais yra dalinamos maisto atsargos, kuriomis gali naudotis visi vyresnio amžiaus žmonės ir nėra reikalo nei slėptis, nei vengti jį atsiimti. Tai nėra ubagavimas, kaip kartais ambicingesni asmenys mano, bet normali procedūra. Čia ne tik bedarbio pašalpas atsiimti atvažiuoja "kadilakais", bet ir socialinę pašalpą atsiima turintieji nuosavus automobilius. Todėl valstybės ar miesto skirtas dovanas tam tikrai kategorijai žmonių, jei įtelpi į ją, reikia naudotis be jokių skrupulų, nes visi kiti irgi tą daro.

Chicagos lietuvių soc. reikalai yra išimtinioje padėtyje, nes mes turime vadovę, kuri visą savo laiką skiria vyresnio amžiaus lietuvių pagalbai. Su soc. reikalų įstaigos darbuotojais susipažinimas įvyko š. m. rugsėjo 17 d. vyr. amžiaus lietuviams skirtose seklyčioje, 2715 West 71st St., Chicagoje. Supažindinimą vedė Mykolas Drunga, soc. reikalų tarnybos informacijos vedėjas. Jis pristatė kiekvieną įstaigos tarnautoją ir leido papasakoti apie savo dirbamą darbą šioje įstaigoje. Įvadą padarė vykd. direktorė soc. reikalų įstaigos vedėja Danguolė Valentinaitė. Ji pastebėjo, kad prieš penketą metų pati viena pradėjusi teikti paslaugas vyr. amžiaus lietuviams, šiandien išaugo į rimtą įstaigą, teikiančią visokeriopą pagalbą jos reikalingiems lietuviams. Per šią įstaigą šiandien pereina daugiau kaip 3000 lietuvių per metus. Pagalba teikiama visiems, kas tik kreipiasi ir padedama sutvarkyti visus soc. reikalus, net nuvežant į atitinkamas įstaigas.

Soc. reikalų įstaigoje, be aukščiau minėtų, pilną laiką dirba Birutė Podienė, interesantų skyriaus vedėja. Ji priiminėja interesantus, teikia jiems informaciją, užpildo įvairias formas, atskatinėja telefoninius pasakamumus, patarnauja pagalbos reikalingiems.

Visa eilė kvalifikuotų tarnautojų dirba nepilną laiką, ateina į soc. reikalų įstaigą pagal reikalą. Beveik visos tarnautojos yra moterys, skiriančios nuo šeimų atliekamą laiką soc. patarnavimų reikalingiems tautiečiams. Vienos jų yra jau pensininkės, o kitos jaunos, auginančios savo šeimas, bet turimą išsilavinimą ir patirtį, skiriančios savo vyresnių tautiečių pagalbai. Soc. reikalų įstaigoje dirba: Dana Koncytė-Dutton ir Zina Bagdonienė,

abi soc. darbuotojos (social Worker), Vida Gleveckienė — gailėstingoji sesuo ir užsiėmimų vadovė (organizuoja įvairius užsiėmimus: šachmatininkus, kortininkus, paskaitas, šokius, muzikus ir t.t.), Nijolė Kalvaitienė — buhalterė ir spec. vykd. direktorės asistentė, Irena Polikaitienė — anglų kalbos kursų vadovė (yra dvi grupės — pradedančių ir pažengusių), Aurelija Vaičiulienė — bibliotekos tvarkytoja ir raštinės talkininkė, Birutė Prapuolenienė — sekretorė (džiaugėsi įstaigoje draugiška nuotaika, moderniomis — k o m p i u t e r i n ė m i s darbo priemonėmis), Albertas Tuskenis, studentas, vasaros meto talkininkas (dirba visokią darbą, įskaitant ir talką remontuojant šias patalpas. Savo studijoms nori daugiau turėti žinių apie vyr. amžiaus žmonių reikalus ir gyvenimo būdą).

Atskirai reikia paminėti biuletenio "Pensininkas" redaktorių Karolį Milkovaitį. Pensininkas išeina kiekvieną mėnesį, duoda daug naudingų patarimų ir žinių. Visi pensininkai turėtų jį skaityti. Pensininką galima užsisakyti Soc. reikalų įstaigoje, prisiunčiant bent 8 dol. auką.

Pabaigoje šio susirinkimo M. Drunga pastebėjo, kad anksčiau mokesčiais ir savo darbu rėmėme valdžią, o dabar atėjo laikas gauti valdžios paramą. Nebūkime per daug kuklūs ir drąsiai naudokimės teikiama parama. Šiais metais soc. reikalams parama yra labai apkarpyta ir žadėtos subsidijos yra atšauktos, todėl tenka patiems daugiau prisidėti.

D. Valentinaitė prašė naudotis šiais namais, nes jie yra visų vyr. amžiaus lietuvių namai. Yra žmonių, kurie nenori į juos kelti kojos, nes jie yra LB soc. reikalų tarybos nuosavybė. D. Valentinaitė kvietė visus vyr. amžiaus lietuvius lankyti ir naudotis šiais namais ir jau **veikiančia valgykla**. Valgykla veikia kasdien 11-8 val. vak., išskyrus trečiadienius. Maistas yra įvairus ir sveikai gaminamas. Pensininkams duodama nuolaida. Valgyklos atidarymas užsitęsė, nes vėlavo virtuvės įrengimai ir miesto inspekcijos patikrinimas.

Namų pirkimui ir jų išlaikymui iš niekur paramos negaunama. Patiems reikia juos išlaikyti, todėl labai laukiamos visuomenės aukos ir kita parama. Soc. reikalų tarnyba dirba labai ir labai reikalingą darbą ir gelbsti pavargusiems lietuviams. Remkime aukomis ir dalyvaukime renginiuose.

A. Juodvalkis

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

AUSTRALIJOS LIETUVIAI RUOŠIASI LIETUVIŲ DIENOMS...

(Atkelta iš 1 ps.)

taika, bus surengta mums naujas dalykas — tai 'Gruodinė'. Pasiklausus kas tai yra, pirmininkas man tik pasakė: '... reik atvažiuoti pačiam joje dalyvaut, tai malonumas bus garantuotas!'.

Jau neskaitant atidaro klubo per visą šventę, įdomi bus ir atsisveikinimo diena tuoj pat po N. Metų baltiaus, gal net ir su šampano pusryčiais.

Atrodo, kad mūsų šios Lietuvių Dienos bus tikrai puikios, todėl kviečiami visi — dideli ir maži, jauni ir seni, kas nenori žiemą šalti Amerikoje ar Kanadoje — atvažiuoti ir pasidžiaugti kartu su mumis lietuviška Australijos šiluma ir mūsų šventiška nuotaka Sydnejuje.

PAMINĖTA TAUTOS ŠVENTĖ

SYDNEJUJE Tautos šventės minėjimas prasidėjo iškilmingomis pamaldomis, kurias laikė prel. P. Butkus ir tai šventei pritaikintą gražų pamokslą pasakė kun. P. Mortūzas. Bažnyčioje giedojo 'Dainos' choras ir paskirų organizacijų atstovai stovėjo garbės sargyboje su savomis vėliavomis.

Oficialų minėjimą Lietuvių Klube rengė Sydnejaus LB valdyba ir ji atidarė pirm. A. Giniūnas, pakviesdamas prel. P. Butkų skaityti invokaciją. Minėjimo įdomią ir turiningą paskaitą skaitė poetas J.A. Jūragis, tema 'Vytautas Lietuvos valstybingumo atstatytojas'

Meninėje dalyje poezijos ištraukas skaitė P. Zablockienė, K. Coxaitė ir A. Sarkauskas, vėliau tautinių šokių grupė pašoko keletą šokių ir moterų ansamblis 'Sutartinė' sudainavo tris dainas. Minėjimas, į kurį gausiai atsilankė Sydnejaus lietuviai, buvo baigtas Tautos himnu.

MELBOURNE Tautos šventė pradėta su specialia lietuviškos radio valandėlės laida, ją pravedant J. Rūbui. Iškilmingas pamaldas atliko kun. dr. Pr. Dauknyš, savo pamokslė išryškindamas šią šventę valstybiniu ir bažnytiniu atžvilgiu. Pamaldų metu giedojo choras, solo giesmes išpildant J. Rūbui ir jaunajai 'Svajonių' dainininkei V. Bruožytei. Oficialų minėjimą, jau antrus metus iš eilės, Bendruomenės pirm. R. Semetos pastangomis, ruošia jaunimas: pernai skautai, šiais metais Jaunimo Sąjunga. Minėjimą atidarė A. Vaitiekūnas, pakviesdamas kun. dr. Pr. Dauknį sukalbėti invokaciją. Minėjimo paskaitą skaitė jaunas dr. P. Kabaila, kuris La Trobe universitete yra lektorius. Jo pasirinktoji tema buvo 'Lietuvių Bendruomenės veikla ateityje'. Meninę dalį išpildė poetas J. Mikštas, tautinių šokių grupė 'Gintaras', garsėjančios jaunosios 'Savajonių' dainininkės, A. Kuncaitė ir 'Dainos Sambūris'. Visą programą pravedė A. Karazija. Minėjimas baigtas Tautos himnu.

Tautos šventos minėjimai buvo ir kitose lietuvių kolonijose, gražiai prisimenant šią didžiąją Lietuvos šventę.

A. A.

JUOZUI JANKAIČIUI

mirus, žmoną ALDONĄ, dukterį RAMINTĄ

su šeima ir sūnų GIEDRIŲ nuoširdžiai už-

jaučiame.

Albina ir Alfonsas Norkai

Leokadija ir Antanas Tverai

A. A.

Agronomui JUOZUI JANKAIČIUI

Toronte mirus, skausme likusiai žmonai ALDONAI, sūnui GIEDRIUI ir dukrai RAMINTAI su šeima bei kitiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia.

Ona ir Antanas

Juodvalkiai

Algirdas Vokietaitis

Erškėtingas kelias į laisvę

1945-1946 METŲ LAIKOTARPIO EPIZODAS (7)

Perduodamas NKVD globon

Po dviejų dienų, gruodžio 8-tą, vėl buvau iššauktas pas kalėjimo viršininką. Jo kabinete pamačiau manęs laukiantį uniformuotą NKVD majorą. Taip ir perėjo šiurpas per visą kūną. Nejaugi tai būsiąs visų mano pastangų nelemtas galas? Gal rusas net įtars mane būsiant anuo lietuviu, prieš mėnesį pabėgusiu iš sovietų armijos? Tada jau mano reikalai būtų tikrai blogi.

Tad su baime laukiau apklausos.

Majoras, be jokių įvadinių pastabų, tiesiai mane užklau-sė, ar tik nebūsiąs lietuvis. Aš, tyčiomis maišydamas rusų ir lenkų kalbas, atsakiau kad ne, kad aš esąs lenkas. Jis, lyg abejodamas, kažką sumurmėjo sau po nosim ir tuo mudviejų pasikalbėjimas baigėsi.

Po to kalėjimo sargas išvedė mane iš kabineto ir perdavė už durų laukiančiam, automatu ginkluotam enkavedistui, kuris lydėjo mane atgal į geležinkelių stoties pastatą. Maniau - gal jau paleis. Bet kur tau! Užvestas į ketvirtą aukštą, buvau uždarytas mažame kambarėlyje. Tenai buvau pasodytas ant sofos, o šalia atsisėdo du NKVD sargybiniai su vilkiniu šuniu prie šono. Perspėjo, kad jei mėginsiąs nuo sofos pasikelti, šuo tuoj pat mane 'sutvarkysiąs'. Supratau, kad reikalas rimtas, tik vis dar nebuvo aišku, kuo rusai mane įtaria ir ko iš manęs nori.

Svarsčiau apie galimybes pabėgti - kambarys buvo per aukštai, kad galima būtų mėginti per langą išsokti. Atėjo į galvą mintis patikrinti iš vietės situaciją. Pasiprašiau sargybinio nuvesti mane į tualetą. Nuvedė žemyn į pirmą aukštą ir uždarė išviettėje. Nusivyliau pamatęs, kad tenai buvo tik mažytis langelis, per kurį būtų buvę neįmanoma išlįsti. Tad norom nenorom teko atsisakyti min ties pabėgti iš pastato.

Į pavakarę išvedė mane tardymui į pirmame aukšte esantį kambarį. Tenai manęs jau laukė tas pats NKVD majoras, kurį buvau tą rytą sutikęs kalėjime.

Pradėjęs apklausa jis mane niekuo nekaltino, tik paklausęs mano pavardės ir gimimo vietos paprašė smulkiai nupasakoti visą savo gyvenimą iki pat mano atsiradimo Lenkijoje. Matėsi, kad jis nori nustatyti tikrąją mano tautybę bei asmens tapatybę. Jei paaiškėtų, jog aš esą lietuvis, tai man būtų tiesus kelias į sovietinę Lie-

tuva, o tenai, neabejotinai, kietesni tardymai su 'liudininkais', tikrosios mano asmens tapatybės nustatymas ir, pagaliau, mano tarnybos sovietinėje kariuomenėje galas, kas reikštų ilgalaikio kalėjimo ar net ir mirties sprendimo galimybę. Tad vieninteliu išsigelbėjimu iš šitokios padėties buvo viską nuo pradžios iki pat galo meluoti. Taip ir padariau.

Pakartojęs, kad mano tėvas buvęs Lietuvos lenkas Antoni Oleka, o motina lietu-vė, kad buvo gimęs 1907 m. kovo 9 d. (šitaip buvo įrašyta mano lenkiškame ir rusišame liudijimuose), tęsiau iškraipytą savo gyvenimo istoriją meluodamas kaip įgalėdamas, tik vengdamas per daug nutolti nuo tikrų biografinių datų, kad tuo atveju, jei tektų viską pakartoti, nesuklyščiau. Man pasakojant majoras viską užrašinėjo, dažnai pertraukdamas mane savaisiais klausimais.

Apklausa truko iki vėlyvos nakties. Po to man davė šiltos sriubos ir gražino į kambarį ketvirtame aukšte.

Sekančią dieną - vėl apklausa. Turėjau majorui pakartoti visą savo gyvenimo istoriją, stengdamasis nesuklysti. Pabaigus, majoras idėmiai perskaitęs visus savo apklausos užrašus ir davęs man juos pasirašyti - matyt padarė išvadą, kad aš esąs lietuvis o ne lenkas, stai ga paklausė:

— Kodėl nenorite grįžti Lietuvon?

Sitokiam klausimui jau buvau pasiruošęs, tad sujau-dintu balsu atsakiau:

— Žinoma, kad norėčiau, bet man niekas iki šiol nėra to siūlęs. O be to, aš neturiu ir pinigų tokia kelionei apsimokėti.

— Jums pinigų nereikės, nuvešime į Lietuvą dovanai, tvirtino enkavedistas. Po poros dienų eina transpor-tas Lietuvon, galėtumėt į jį dar patekti.

— Puiku - nuduodamas entuziazmą sušukau aš. Būtinai pasianudosiu ta proga. Tik nelaimė, kad neturiu su savimi nė šiltesnių rūbų, nė patalynės, nė namų ruošos dalykų, kuriuos esu palikęs namie. O keliauti žie-mos metu Lietuvon vien su darbine striuke ant pečių, nežinant ką rasiu karo išniokotoje Lietuvoje, būtų tikrai neprotinga. Todėl, prieš vykstant Lietuvon, man būtinai reikėtų nuvažiuoti į namus ir pasiimti bent šiltesnius rūbus bei patalynę. Tad leiskite man nuvažiuoti su jū sų palydovu namo ir rytoj

grįžti jau pilnai pasiruošusiam kelionei. (Čia mano turėta galvoj mintis, kad važiuojant traukiniu nakties metu, man būtų proga kaip nors išsprukti iš palydovo globos ir pabėgti.)

Po šio nuoširdžiai skambančio mano pasiūlymo majoras, trumpai pasvąrstęs, atidarė stalčių, išėmė lenkų milicijos konfiskuotus mano daiktus ir atiduodamas juos pasakė, jog aš galįs važiuoti namo savo daiktų parsivežti ir rytoj, grįžęs su visa savo manta į Szczecineką, jam pri-sistatyčiau. Apie palydovą jis čia neminėjo, taigi leido vykti vienam.

Negalėjau tikėti, kad taip paprastai galėtų NKVD pareigūnas išleisti mane iš savo rankų ir leisti man vienam, be mano siūlyto palydovo, važiuoti namo. Maniau, kad čia būsiąs koks nors triukas - greičiau jis norįs mane pasekti, kad išitiki-nus ar aš esu sakęs tiesą ir ar ištikrųjų važiuosiąs namo šiaip ar taip, bet aš vis vien buvau labai nudžiugintas šia nelaukta išėjimi ir susidariusia galimybe pasprukti iš NKVD nagų.

...

Padėkojęs majorui už suteiktą galimybę grįžti man Lietuvon, ir pažadėjęs rytojaus dieną grįžti pas jį, atsi-sveikinau ir per duris, vedančias tiesiai į stoties laukiamąjį, ramiai išėjau iš jo kabineto. Tenai, atsisėdęs ant suolo, laukiau kas bus toliau. Prileisdamas galimybę kad būsiu sekamas, žiūrėjau ar nepastebėsiu tarp keleivių kokio asmens, atyždžiai stebinčio mane. Po keletos minučių pamačiau majorą, išeinantį iš savo kabineto į stoties salę. Praeidamas, ir pastebėjęs mane, jis šyptelėjo lyg patvirtindamas, jog mane atpažino. Gal čia buvo jo norėta patikrinti, ar aš iš tikrųjų lauksiąs traukinio į namus, ar gal jau būsiu kur prapuolęs.

Dabar svarsčiau planą, kaip čia pasprukus. Reikėjo greitai veikti, nes šioje stotyje ilgiau užsibūti buvo nesaugu. O be to, kiekvienu momentu galima buvo laukti pranešimo apie traukinio išėjimą mano namų kryptimi. Tada, jei tikrai būčiau NKVD agentų stebimas, turėčiau į tą traukinį sėsti.

Sugalvojai taip: jei paaiškėtų, kad nesu enkavedistų sekamas, pėsčiam nueiti į sekančią geležinkelio stotį ir tenai išėsti į traukinį einantį į Gdynią.

Norėdamas patikrinti ar būsiu sekamas, pirmiausia nuėjau į išviettę. Pakeliui seklio nesimatė. Tada išdri-

sau iš stoties išeiti į gatvę, lyg norėdamas pasižiūrėti miesto. Ėjau iš lėto, dairydamiš į krautuvų langus, vis stebėdamas ar neina kas iš paskos. Buvo pavakarė ir gatvės beveik tuščios, tai būtų buvę nesunku pastebėti galimą sekli. Įsitikinęs, kad 'uodegos' nėra, pagreitinau žingsnį ir netrukus pasiekiau plentą, vedantį į mano numatytą miestelį.

Pradėjo temti. Paėjęs kiek plentu, staiga pamačiau atvažiuojant sunkvežimį, pilną žaliakepurių-enkavedistų. Gerokai nusigandau, bijodamas, kad nesustotų dokumentų patikrinimui. Mano laimei sunkvežimis pravažia vo nesustodamas ir aš lengviau atsikvėpiau. Bet tas buvo man perspėjimu, kad sutemus eiti vienišam plentu būtų labai pavojinga, nes vėl

gali pasikartoti susitikimas su rusais ir tada - jei jie sustabdytų mane-civilioką dokumentų patikrinimui - sudie Gdynėi ... Tad, apsisukęs, moviau atgal į miestą galvodamas, kad ten stotyje bus šiek tiek saugiau negu čia ant plento ir kad man kaip nors pasiseks įlipti nepastebėtam į Gdynėn einantį traukinį.

Grįžęs į stotį netrukus išgirdau pranešimą garsiakalbiu apie traukinį į Gdynę. Tuoj pat nusipirkęs bilietą nuskubėjau į peroną. Niekas neskė ir nesulaikė. Atsidusau lengviau tik kai traukiny s pajudėjo. Žinojau, kad iki rytojaus vakaro NKVD manęs dar nepasiges, bet po to, tikriausiai pradės ieškoti.

(Bus daugiau)

REMKIME TAUTOS FONDA

nes tik nuo mūsų priklauso kiek esame pajėgūs ginti ok. Lietuvos bylą laisvajaime pasaulyje.

Neužmirškime LIETUVOS LAISVĖS IŽDO pagerbdami savo artimųjų atmintį ar tvarkydami savo palikimų reikalus.

Jūsų auka TAUTOS FONDUI paremia ELTA biuletenių leidimą 6 kalbomis ir padeda skleisti informaciją apie tikrą padėtį ok. Lietuvoje.

Visos aukos atleidžiamos nuo federalinių mokesčių

TAUTOS FONDAS

LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

P. O. Box 21073

Woodhaven, N. Y. 11421

NAUJA KNYGA — LIETUVOS GINKLUOTOSIOS PAJĖGOS 1918-1940

Pirmajam Pasauliniam karui baigiantis Lietuvai nepriklausomybę iškovojo ir iki Antrojo Pasaulinio karo ją saugojo kariuomenė ir Šaulių sąjunga. Keli šimtai tūkstančių vyrų perėjo per kariuomenės eiles, ten jie gavo stiprų paruošimą. Negailestingas laikas dildo užsilikusias žinias, raštai išmėtyti po periodinius leidinius. Džiaugiamės, kad radosi asmenų, kurie visa ryžosi surinkti į vieną knygą, susisteminti ir parengti spaudai. Yra būtina visa tai išsaugoti atėities kartoms.

Spaustuvių jau baigiama ruošti stambi knygą, kurią sudarys apie 900-1000 puslapių informacija apie visų ginklų rūšių dalinius, istoriją, kariuomenės organizaciją, centrinės įstaigos bei tarnybas, mokymo įstaigas, ginklavimą, aprūpinimą ir t.t.

Knygą parašė Vytenis Statkus, padedamas gausių bendradarbių, jos leidimu rūpinasi lietuviškos skaitybės institucija Vydūno Jaunimo fondas. Leidimas pareikalaus nemažai lėšų, apie \$20,000.00. Autorius atsisakė honoraro.

Kviečiame besidominčius tapti knygos leidimo dalininkais. Įamžinkime savo artimuosius, brangius šeimos narius, kurių vardai ir pavardės bus įrašyti leidžiamojoje knygoje:

aukoja \$1,000.00 ar daugiau, bus skelbimai knygos mecenatais
aukoja \$500.00 ar daugiau, bus skelbiami knygos rėmėjais
aukoja \$100.00 ar daugiau, bus skelbiami garbės prenumeratoriais

Prašome pasinaudoti žemiau spausdinama atkarpa. Jūsų atsiliepimo lauksime iki š. m. lapkričio mėn. 1 dienos.

VYDŪNO JAUNIMO FONDAS

Atkirpti

Čekius malonėkite rašyti VYDUNAS YOUTH FUND, Inc. vardu ir siųskite:

VYDŪNAS YOUTH FUND, Inc.
c/o Jūratė Variakojienė
3715 W. 68th Street
Chicago, IL 60629

Siunčiu auką V. Statkaus knygai LIETUVOS GINKLUOTOSIOS PAJĖGOS leisti

\$

Minėtą auką skiriu
laipsnis vardas, pavardė pareigos ar dalinys
atminti ir pagerbti. Prašau jo pavardę įrašyti leidžiamoje knygoje.

Vardas, pavardė

Adresas

KŪRYBA IR MOKSLAS

Aušros gdynė -- posūkis atgal į istoriją

Pokalbis su rašytoju Vyt. Alantu

Pasirodžius Vyt. Alanto naujam romanui "Aušra Paliūnuose", "Dirvos" redakcija kreipėsi į autorių prašydama pasisakyti kai kuriais mūsų aktualiais klausimais. Paklaustas kodėl jis pasirinko temą iš "Aušros" gdynės, rašytojas atsakė:

— Mecenatas Simas Kašelionis 1984 m. paskelbė konkursą romanui parašyti. Tai buvo 100 metų sukaktuvės nuo "Aušros" žurnalo pasirodymo. Nežinau, ar mecenatas tai turėjo galvoje skelbdamas konkursą, bet pasirinkti temą buvo palikta autorių nuožiūra. Man krito galvon, kad "Aušros" žurnalo pasirodymas buvo lemiamas mūsų istorijos politinis, kultūrinis ir tautinis įvykis ir kad, dalyvaujant konkurse suaktyviniais metais, jo apšviesti negalima. Juo labiau, kad tarp "Aušros" gdynės ir mūsų laikų esama daug būdingų panašumų. Sakysime, aušrininkai paskelbė atgimimo ir tautinės kalbos meilės šūkius, kurie ir po šiai dienai tebėra be galo aktualūs. Mano romanas ir yra priminimas, kaip mes kovojom už tautos prisikėlimą ir jos grąžinimą istorijon. Juk ar ir

šiandien mes nekovojam su visokeriopais savo tautos priešais, kasandienais mums duobė? Kitaip sakant, aušrininkai ėmė žadinti ir telkti dvasines jėgas bei skelbti šūkį: — Atgal prie lietuviybės!

— Kaip jūs tą grįžimą suprantat?

— Suprantu ta prasme, kad turime puoselėti savo tautinės kultūros galią, nubanguojančią giliai į praeitį ir kūrybingai išsišakojusią tautos sieloje. Mes patys turėtume tą kelią susirasti ir tautinės kultūros esmę išryškinti savo istorijoje. Būtų didelė klaida suvokti, kad mūsų tautinio atgimimo sąjūdis jau bus užbaigtas.

— Kaip tat suprasti? Aušrininkai ėmė skelbti tautos atgimimą prieš 100 metų.

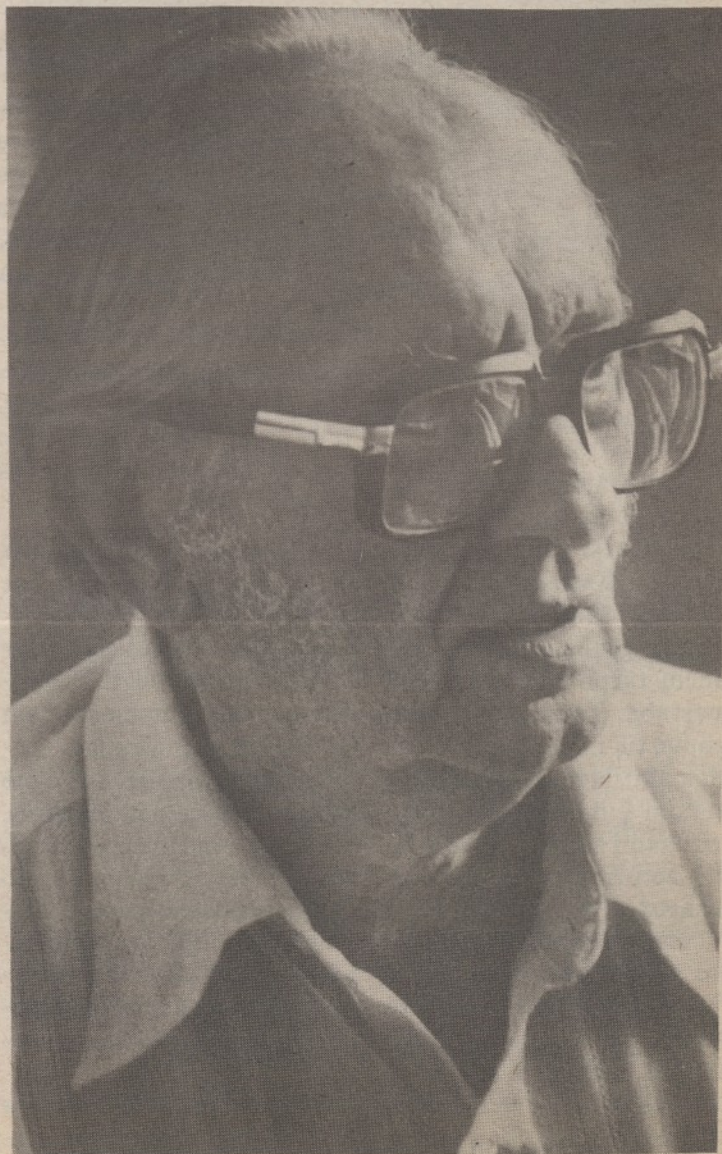
— Skelbti skelbė, bet ko ne su 500 metų pavėlavimu. Kai visi mūsų nedraugai kaimynai jau turėjo raštą XI šimtmečiuje, mes pradėjom slebizavoti pasivėlavę 500 metų. Nenoriu klaidžioti po istorijos užuolankas, bet vis dėlto prisimintina, kad mūsų valdovai nesusiorientavo rašliavos dalykuo-

se ir dėl to tauta turėjo milžiniškų politinių, tautinių ir kultūrinių nuostolių. Tautos būdas itin išryškėja nelaimės atvejais. Iš to kaip galima spręsti apie jos charakterį ir tautinį susipratimą. Lietuviai niekad nebuvo susibūrę daiktan. Išigalėjus lenkiškai katalikybei ir mūsų bajorijai išdaviškiškai nusigręžus nuo savo tautos ir susidėjus su lenkais, įvyko didysis tautos skilimas, nes didžioji gyventojų dalis atsidūrė baudžiauninkų stovykloje. Carų okupacijos metais lietuviai paskelbė tautos atgimimo šūkį, bet savo bajorijos ir lietuvišką orbitą nesugrąžino. Po trumpo nepriklausomybės laikotarpio, kada tauta galėjo, laisvai vystyti savo kultūrą ir doroti savo charakterį vėl grįžo maskolių okupacija. Šiandien lietuviai skandinami svetimų bangų tėvynėje ir visame pasaulyje. Ir tos tragedijos galo nematyti.

— Jūs savo raštuose daug kalbat apie Lietuvos praeitį. "Pragaro pošvaisčių", "Tarp dviejų gyvenimų", "Amžinojo lietuvių", "Liepkalnio sodybos" romanuose ir ypač dideliame dviejų tomy romane "Šventaragis" jūs rašot apie Lietuvos praeitį. Klaidžiojant istorijos vingiais, kokios mintys jums ateina galvon apie Lietuvos ateitį?

— Nenorėčiau stoti į mano aiškiaregės Akėrūnės pėdas ir imti pranašauti Lietuvos ateitį. Mes, lietuviai, iš reikalo pasidarėm tautos pranašai. Ypač ta dovana pasižymėjo aušrininkai, skelbdami tautos atgimimą, bet kažin ar ir mes nesekam jų pėdomis? Mąstyti apie tautos ateitį reiškia puoselėti jos ateities viziją, tikėti jos ateitimi, planuoti jos santvarką ir t.t. Likimas mus sieja ne tik su praeitimi, šia diena, bet ir ateitimi. Aušrininkai paskelbė kovą dėl laisvos Lietuvos vizijos įgyvendinimo. Tauta ateina iš praeities ir per dabartį eina į ateitį. Kai tėkmė nutrūksta arba priešų dirbtinai nutraukiama, tauta dingsta istorinių legendų miglose.

— Lietuvių tautai dėl savo gyvatės apsaugojimo reikėjo kovoti visais amžiais. Ar jūs manot, kad ta

Rašytojas Vyt. Alantas.

VI. Maželio nuotr.

kova pasibaigs kada mūsų laimėjimu?

— Aš visada tikėjau ir šiandien tebetikiu lietuvių tautos amžinybe. Tauta tik tada dingsta, kai išblėsta jos noras tikėti savo amžinumu. Lietuvių tautos šaknys giliai įsišaknijusios prieš krikščioniškuose ir krikščioniškuose amžiuose. Neįmanu net spėlioti, kad atsirastų jėgos, įmanančios tas šaknis išrauti. Aš tikiu, kad lietuvių tauta ne tik išsilaikys, bet ir atkurs savo valstybę tokiose ribose, kurios leis jai saugiai ir pasiturinčiai gyventi, kaip dera moderniai ir kultūringai valstybei.

— Bet vis dėlto ar jūs negalvojate, kad jai įgyvendinti turime daug priešų?

— Ar kai aušrininkai paskelbė tautos atgimimą prieš šimtą metų neapsaukė jų lenkai litvomanais, Unijos tradicijų laužytojais ir lenkų priešais? Aš vis dėlto manau, kad reikia tikėti istoriją riedant taisytinų klaidų link. Rusijos pavergtų tautų nacionalinis susipratimas bręsta. 53% valstybės gyventojų darosi rusų priešai. Tas mažumų tautėjimas turės anksčiau ar vėliau prasiveržti revoliuciniais bruzdėjimais ir gal net sukilimais. Sakysime, didžioji ukrainiečių tauta neapsikės amžinai rusų vergiama. Šiuo atveju jokių pranašysčių nereikia, o tik

neužmirština prisiminti nacionalizmo istorijos vystymąsi.

— Ryšium su tokiomis "pranašystėmis", "Dirvos" skaitytojams būtų įdomu išgirsti ką jūs galvojat apie Lietuvos ir lietuviybės ateitį? Kas darytina, kad lietuviybė sėkmingai nugalėtų jai pastojančias kelią kliūtis ir plačiai išskleidusi savo trispalvę sėkmingai žygiuotų ateitin?

— Jūs kviečia mane sėsti į besiblaškantį tarp Rytų ir Vakarų lietuviybės laivą ir plaukti palaiminton Lietuvos šalin. Taigi, mąstydami apie ateitį pirmiausia privalome pagalvoti apie lietuvišką kompasą, kurį pamiršo įsidėti į savo kuprines mūsų valdovai žygiuodami į Rytus kurti Lietuvos imperijos. Mes padėjom sukurti rusų imperiją, o paskum jie atsigręžė prieš mus ir tą pačią politiką tebevaro po šiai dienai. Nėra pasigailejimo pralaimėjusiems ir silpniems. Turime mokytis iš praeities. Kurdami savo ateitį turime nuvokti kiek galima apžioti. Praėjo nebegrižtamai imperializmo laikai ir turime kurtis etnografinėse ribose.

— Paskutinis klausimas: Koks būtų jūsų didžiausias asmeninis pageidavimas?

— Kad ko greičiau išsiplodytų Romo Kalantos garsumas šūkis: — Laisvės Lietuvai!

VYTAUTAS ALANTAS

AUŠRA PALIŪNUOSE

Aušros metais Dirvos konkurse premijuotas romanas, gavęs Simo Kašelionio premiją. Konkurso jury komisija: Balys Auginas, Vacys Kavaliūnas ir Aleksas Laikūnas, 316 psl. kietais viršeliais. Kaina 10 dol. Išleido Vilties leidykla 6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.

— — — — — A T K I R P T I — — — — —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu 10 dol. ir prašau atsiųsti man Vytauto Alanto romaną AUŠRA PALIŪNUOSE.

Vardas ir pavardė

Adresas

Jurgis Jankus dailiajame žodyje

(2)

Stasys Santvaras

Antrąjį pasakojimą Jurgis Jankus pavadino 'Grabu'. Veiksmas vyksta jau minėtame Pulkininko dvare, kur lenkų kunigas savo sielvartą ir abejojimus išpažino lietuviui pabėgėliui. Dvare dirbo prancūzai, belgai, daugiausia lenkai ir tik vienas lietuvis, kitų tarpe visai be pagrindo nekėlęs pasitikėjimo. Jurgis Jankus nejaukia lietuvių situaciją taip paaiškina: 'Jie turėjo tik vieną priešą, ir galvose jiems netilpo mintis, kad mano kraštas gali turėti du priešus' (54 psl.)

Altenhofeno dvare, paties Pulkininko įsakymu, buvo pakartas jaunas lenkas Franek tik už tai, kad išdrįso ginti elementariąsias žmogaus teises. Franeko palaikys vokiečiai idėjo į gražų ir brangų grabą, žinoma, matančių tarpe tuo sukeldami nuostabą. Tačiau tas grabas tebuvo tik melas ir pikta propaganda: lavonai iš jo buvo metami į duobes, o grabas grįždavo į sandėlį ir laukdavo kito užmušto, nušauto ar pakarto.

Tame pačiame dvare, bjauriai išniekinta, pasikorė ir Franeko mylima lenkaitė Stasė. Ją slapta palaidojo minėtas lenkų kunigas ir minėtas lietuvis. Kai pastarasis pajuto, kad kita kartų vių aku bus lenkų kunigas, iš dvaro laimingai pabėgo. Pasakojimo įvykiai, kupini šiurpių išgyvenimų, surišti tvirta kanapių virve, paremti ano meto tikrove ir psichologija. Tik vėliau paaiškėja, kad žiaurysis Pulkininkas yra tas pats ir nacių kaceto viršininkas.

Ilgėliau stabtelėjom tik prie vieno 'Nakties ant morų' pasakojimo. Savo dramine įtampa, savo išvalga į žmogų panašūs ar tolygūs yra ir kiti veikalo skyriai. Klaipėdietis Osvaldas, studentas teisininkas, dirbęs kaceto administracijoje ir pamatęs paties Pulkininko žiaurumus, net Dievą savo sieloje prarado. 'Paskutinėse pastangose' Jurgis Jankus pasakoja apie žmones, bėgančius iš Rytų Berlyno nuo iš Rytų atkylančio siaubo. Pakelėje atsitiktinai susitinka du lietuviai - moteris ir vyras. Jis dar stiprus ir pajėgus, o ji pervargusi, nusilpusi, beveik ligonė, be to, pasimetusi su savo mažamete dukrele. Ir jie abu keliauja, be atvangos jausdami besivejančių pavojų, kol vienoj vietoj moteris apalpstą, ben drakeleivis verkiančia širdimi ją palieka kaip mirusią ...

Bet ji nemirė! Ir štai, ant tų pačių morų, jos lūpomis Jurgis Jankus pasakoja apie 'Nežinomą žmogų'. Tas žmogus rado ją iš alpulio pakirdusią, paėmė į savo automobilį, tokiu būdu ji vėl galėjo pasistumti į 'išganingus' Vakarų. Netrukus nežinomas jai pradėjo meilintis, net bandė jėga su ja susidoroti, pagaliau pasiūlė aukso ir dei-

mantų dėžę, kad tik ji už jo tekėtų ir, kaip lietuvi, po savo sparnu ji nors dviem metams paslėptų. Vokietis kacetininkas, į kurio namus jie pakelėj pateko, tą poną atpažįsta - tas pats Pulkininkas, Altenhofeno savininkas ir kaceto viršininkas. Scena šiurpi ypačiai tada, kai senas vokietis Pulkininko brangenybių dėžėje jieško savo dukters deimantinio žiedo. To senio žmoniškumas yra nuostabiai taurus.

Nežinomas žmogus ir iš tos bėdos išsipainioja, bet kai jie iš nemalonių namų ištrūko, kai vėl pradėjo nuo ar tujančio priešo bėgti, užskrido lėktuvai, jų numesta bomba Pulkininką užmušė.

Jų bendrakeleivė Nijolė Aldona yra ta pati moteris, kurią buvome sutikę pirmajame ir ketvirtajame Jurgio Jankaus pasakojime. Pulkininko dėžę, it nešvarumo kupiną indą, ji atidavė prancūzų kareiviui, pasiekusi amerikonių užimtą Vokietijos zoną.

'Pamestinukėje' Jurgis Jankus, lyg atvangą po sunkių dramų, motinai gražina dukterį, kurią pakelėje paliktą rado stovyklos viršininko Juozo šeima.

'Rudojo vyro pasakojime' paaiškėja, kad jis yra sovietų agentas, 'Naktį ant morų' girdėjęs atviras išpažintis ir tuoj pradėjęs veikti. Nesunku čia pajusti skaudžią ironiją ir vakariečių naivumą: tariaimi sąjungininkai tiki tik Rudojo 'tiesom', o DP net ir kunigas pranciškonas nugalėtojų nepajėgia itikinti. Deja, ši rūsti tiesa, kaip vakariečių aklumas ir nesusigaudymas ano meto įvykiuose, turbūt bus įrašyta ir į antrojo pas. karo istoriją.

Paskutiniame pasakojime,

pavadintame 'Susitikimais', Jurgis Jankus atskleidžia nepr. Lietuvos karininko patyrimus Sovietų Rusijos okupuotoje Lietuvoje. Atleistas iš kariuomenės, vargais negalais jis gavo mokytojo vietą kaime. Čia nauja ir jau kitokia melų, šnipinėjimų, areštų, tardymų, persekiojimų ir trėmimų grandinė. Jurgio Jankaus herojus čia ir susitiko su Ruduoju vyru, kuris tartum atsekė jo pėdom ...

Kadangi savo pasakojime buvęs karininkas pasisakė, kad jis dezertyravo iš Lenkijos fronto, atseit kariavo su sovietais, tai savo bičiulį Juozą, jo šeimą ir stovyklą jis turėjo palikti, kad Rudasis jo neįskųstų, kaip jau įskundė mažlietuvių Osvaldą. Turėjo bėgti ir Nijolė Aldona su dukrele, nes kas gi gali patikėti, kad Pulkininko brangenybių dėžę ji atidavė prancūzų kareiviui! ... Antrą kartą siaubingoje pakelėje susitikę, Aldona ir Kęstutis drauge pasuko į gilesnius Vakarų su šiurpulingu klausimu: bet jis, tas Rudasis, ar neužbaigs savo pasakos kada nors ir kitur? ... Mūsų dienų skambios tariamų nusikaltėlių medžioklės rodo, kad tas šiurpus klausimas dar nemirė.

Jurgio Jankaus 'Naktis ant morų', kaip stipriai suręstas grožinės literatūros veiklas, išverstas į tas kalbas, galėtų būti su dideliu dėmesiu skaitomas Amerikoje, Anglijoje, Prancūzijoje, Italijoje, Ispanijoje ir Lenkijoje. Mažiau 'Naktis ant morų' patiktų vokiečiams, nors Jurgis Jankus nekerštauja, jo kūrinį rasim ir gerų vokiečių, pavz., kad ir Pulkininko dvaro prievaizdas ar tas jautrus krikščionis, kuris Pulkininko brangenybių dėžėje jie-

kojo savo žuvusios dukters žiedo. Sovietam veiklas nebus priimtinas dėl 'Susitikimų', nors čia visai nėra pramanu ir užgaulių, o tik anų metų šiurpūs tikrovės vaizdai.

Žinom, kad jau yra parašyta nemažai vertingų grožinės literatūros kūrinių, bandančių atkurti antrojo pas. karo baisumus, tą gūdų žmogaus dvasios nuosmukį ir atsipalaidavusių aistrų gaisrą, kuriame ir teisingumas buvo paverstas į žudančią šmėklą. Ir vis dėlto, kaip man rodosi, Jurgio Jankaus 'Naktis ant morų' tame aukšto meninio lygmens orkestre galėtų groti pirmųjų smuikų gretose.

'Naktis ant morų' - atskirų asmenų pasakojimai, kuriuose išryškinami sužvėrėjusių, niekinamų ir kilnių žmonių paveikslai. Gal būtų galima sakyti - tai karo žiaurumų blaškomi žmonės ir jų psichologija, tai ne taikos metų individai, kur žmogaus niekšingumui nėra tokių palankių sąlygų 'sužerėti'.

Jurgio Jankaus 'Namas geroj gatvėj' - jau yra 'normalia' psichologija pagrįsta kelių asmenų drama. Skaitai veiklą, gan greitai patenki į rašytojo nelaisvę, bet pasipurtai ir pradedi jieškoti: na, mielasai, tu taip giliai nugrimzdai į žmogaus vidinį pasaulį, į jo minčių, siekimų ir aistrų vidinį raizgyną, tai kada pradėsi kalbėti netiesą, kada tame labirinte pradėsi klaidžioti ir savo skaitytoją klaidinti? Kai tų klaidžiojimų nerandi - maloniai atsidūsti! Ir tai yra patys nuostabiausi beletristo laimėjimai, kaip dabar sakoma - lobis į lietuvių dailiosios prozos aukso fondą.

'Namas geroj gatvėj' - romanas. Savo įrašė į knygą

Jurgis Jankus taip atsivėrė: 'Niekada nenorėjau parašyti tokios knygos, bet kartais atsitinka, kad ir pats nežinau kaip atsitiko'. Drįstu tarti - labai gerai, kad taip atsitiko, nes šiuo atveju Jurgis Jankus sukūrė vieną pačių stipriausių savo veiklų.

'Nami geroj gatvėj' veikia tikrai keturi pagrindiniai veikėjai: Stasė, jos mylimasis, tas pat meilužis, o vėliau ir legalus vyras - varganas teismo raštininkas, advokatas Mažrimas ir bevardis romano įvykių liudininkas. Yra ir daugiau veikėjų, bet jie tik atskiri ir trumpi epizodai. Veikalą būtų galima pavadinti Stase, nes ji yra romano ašis, visų įvykių svarbioji priežastis yra Stasė, kiti veikėjai tik pakursto vienokį ar kitokį jos elgesį, skendintį moteriškame grožyje ir vidiniame moters mįslingume.

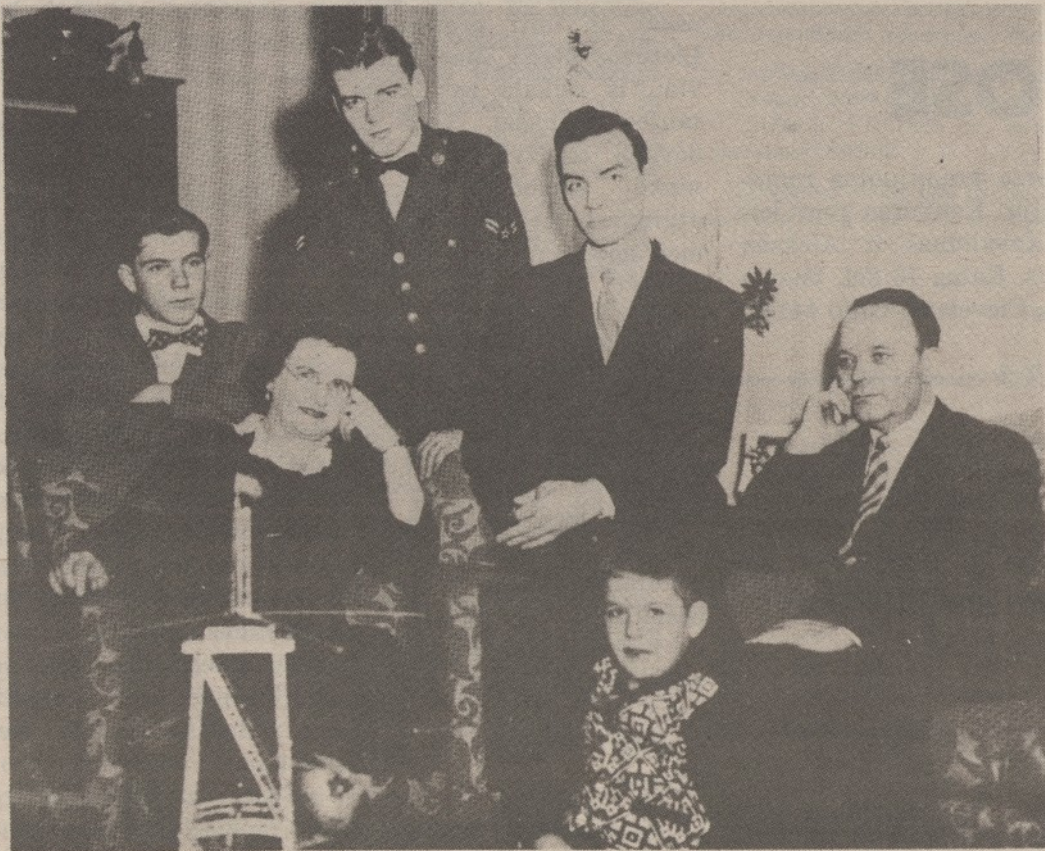
'Namas geroj gatvėj' - sopulinga kelių žmonių drama, atskleidžiama pirmojo asmens (Aš) pasakojimu, kurį, it išpažintį, atlieka Stasės mylimasis ir vyras. Stasė ir jos pasirinktas vaikinai - abu merginų vaikai, abu tamsaus ir skurdaus priemiesčio kūdikiai. Žinoma, abu turėjo motinas. Jaunuolio motina buvo rimta moters. Savo sūnų ji skatino nekreipti dėmesio į pajuokas ir paniekas, leido jį mokslus, berniukas buvo gabus, padėjo mokslus eiti silpniesiems už save, kol gavo raštininko vietą teisme. Ta pati motina, tik gero savo vaikui telinkėdama, jo sielon idaugino ilgesį, kad tu, sūneli, gyvensi šviesioje gatvėje ir gerame name. Tas ilgesys, ta svajonė ir buvo toji sunki našta, kuri jaunuolį skandino į medžiaginių gėrybių siekimą.

Patį Stasė savo motiną taip apibūdino: 'Mano motina taip pat galvoja, kaip ir tu' - ji kalba mylimajam. 'Žinoma, tik apie pinigus. Aš ne maža ir jau suprantu, kad ji kartais ir dabar pasiduos, jeigu dar atsiranda kas moka. Aš tą seniai supratau. Ji vis galvoja daugiau uždirbti ir gerai pagyventi. Man atrodo, kad ji dalį pinigų atideda ir man nieko apie tai nesako. Nežinau, kam ji deda: savo senatvei ar man, bet deda. Ji labai praktiška ir dar už tavę praktiškesnė' (86 psl.).

Na, o po to, kai girioje Stasė užpuolė med. daktaro sūnų, moksluose atsilikęs jos būsimo mylimojo mokiny, bet stiprus bernas, motina priekaištavo: girdi, 'reikėjo rėkti ir draskytis, bet vėliau. Jeigu būtum turėjusi galvą ir patylėjusi, būtum ponio buvusi ir gyvenimą kitoki pradėjusi', - dėstė motina, - 'nes iš daktaro būtų galima buvę daug pinigų ištraukti' (86 psl.).

Tai buvo nuodai, įberti į mergaitės sielą. Ir tą padarė jos tikroji motina. Nuo-

(Nukelta į 8 psl.)

Jankų šeima pirmaisiais metais Amerikoje. Iš kairės: Saulius, Kotryna Jankienė, Virgijus (mirus 1973 m.), Eugenijus, Almis ir Jurgis Jankus.

Tautinė srovė

Tarp praeities ir ateities

Bronys Raila

Dėkodamas DIRVAI ir kitiems laikraščiams, leidusiems pasisakyti ir plačiau rašiusiam apie du ankstyvesnius mano radijo prakalbų rinkinius, norėjau šia proga pridėti dar vieną kitą pastabą platesnio akiračio tema — apie tautinės srovės vaidmenį išeivijoje.

Trečiasis prakalbų į Lietuvą rinkinys užsklendė mano žurnalistinio darbo dešimtmetį, kuris, deja, per tą laiką neišvengiamai atitolino nuo kitokių užsiėmimų ir reiškimosi lietuvių laikraščiuose, jų tarpe ir DIRVOJE, kur anksčiau teko itin gausiai bendradarbiauti.

Kaip atrodo, ne vienam iš mano draugų ir pažįstamų (gal ir iš skaitytojų?) kartais kildavo įspūdis, tartum būčiau nutoles ir pačią tautinę srovę bei josios veiklos raidą, ar net visai šalin pasitraukęs, kitur įsijungęs, tarp "partijų" besiblaškęs ir jas keičias (kaip kartą skaičiau viename laikraštyje). O neseniai vienas rimtas kolega stačiai paklausė: ar dar laikau sase priklausančiu tai srovei?..

Į tokį keistą klausimą nesutikau nė atsakyti, nes turbūt ne man vienam būtų buvę naivu ir atrodytų juokinga aiškintis apie priklausymą idėinei srovei, kurią vadinam **tautine**, ir kuriai jaučiaus priklausęs jau ilgiau nei 50 metų.

Neaiškumai galėjo iškilti nebent dėl to, kad, kaip ne sykį anksčiau esu prasitaręs, jau nuo 1940 metų vasaros, kada iš sovietų užimamos Lietuvos su Antanu Valiukėnu peržengė sieną į Vakarų, mudu apsisprendėm nesijungti į jokią politinę "partiją", kol Lietuva neatstatys savosios Nepriklausomybės. To nusistatymo stengiausi visuomet laikytis, ar ką rašydamas, ar ypač vėliau ką gyvu žodžiu sakydamas tautiečių dėmesiui anapus geležinės uždangos.

Nepaisant totalistinio režimo slėgties mūsų tautai užkrauti ir pakeisti tik vieną kremlinę-bolševikinę ideologiją, aišku, kad joje vis teberusena daugiau mažiau gyvų kitokių ideologinių nuotaikų — nuo "kairiųjų" ligi "dešiniųjų", — bet **politinių partijų** senąja prasme tikrai dabar nebėra. Viena, kad jos neturi jokių sąlygų reikštis, ir antra, abejotina, ar tokia tautinės rezistencijos forma šiuo metu ten išvis būtų labiausiai reikalinga.

Fiziškai ir dvasiškai lietuvių tautos struktūra per

pastaruosius puspenkto dešimtmečio yra ryškiai pasikeitusi. Vargu galima, ir kažin ar reikia, ir išvis ar būtų tikslu mėginti senovę atstatyti, "kaip buvo". Taigi turim ir turėsime skaitytis su naujom realybėmis ir gal kitokiais kai kurių vertybių mastais. Ar tam ruošiamės, ar mūsų sąmonė tam pribrendo? Nežinau, abejoju...

Neseniai kolega Vytautas Meškauskas man rašė iš Floridos su geru sąmoju: "Atrodo, kad jau niekas mūsų nebejaudina: nei ateitis, nei dabartis, nei praeitis — nors senatvėje, sakoma, paskutinioji turėtų daugiau rūpėti"...

Bet ir ji nekiek terūpi. Kai neseniai Lietuvoje mirė buvęs tvirtas "sibiriokas" ir paskutinis Neprikl. Lietuvos Lietuvių Tautininkų Sąjungos pirmininkas dr. Domas Cesevičius — įdomi ir vertinga asmenybė, — tai Amerikoje girdėjau ne vieną tautininką bei neolituaną su nustebimu paklausus: o kas jis per vienas? ar toks kada buvo?..

Kai atmintis nebeveikia ir kitokios informacijos neįdomios, tai atrodo būtų derėję nors kartą atidžiau peržvelgti "Tautinės minties kelio" leidinį ar Neolituanijos istoriją, kur būtų žinių ir apie šį pirmininką bei filisterį.

* * *

Sugriovus Lietuvos politines partijas tėvynėje, nuo to laiko beveik be pertraukos pagal išgales rėmiau mūsų rezistencines organizacijas, priklausiau kultūrinėm ir profesinėm draugijom bei nepartiniam ideologiniam sambūriam. Kaip tik tokio pobūdžio man atrodė ir Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, kurios steigiamajame seime New Yorke 1949 metų pavasarį dalyvavau, buvau dargi rezoliucijų komisijos pirmininku, faktiškai anksčiau pats vienas atlikau paskutinę įstatų redakciją ir seimo metu paruošiau įprastų nutarimų projektus.

Šis idėjinis ir dvasinis junginys man iš karto atrodė esąs ir būsiąs gana margas, įvairiarūšis, susidedantis iš kelių "geologinių" sluoksnių: partinių tautininkų iš Lietuvos, naujų nepartinių tautininkų, tautininkų vien gramatine to žodžio prasme, šiek tiek skirtingos rūšies tautininkų (pvz. "voldemarininkų") ir anuomet dar gausių Amerikos lietuvių tautininkų-tautiečių, kuriems vadovavo gabūs veikėjai, kaip adv. A.

A. Olis, dr. S. Biežis, inž. P. J. Žiūrys, Juozas Bačiūnas, redaktoriai K. S. Karpis, ir J. Tysliava, ar ir seiman atvykęs inž. R. Rudis, vėliau pasukęs katalikų srovės linkui...

Aišku, kad tokios sudėties ir istoriškai skirtingų kilmų idėjinis junginys vargiai galėjo tapti labai vienyti ir vieningas, ar būti kokia siaurų ir griežtų ideologinių rėmų grupė. Sąjungą sudarę visuomeniniai klodai turėjo ilgai ir daugiau išryškėti, keistis, vieni augti ir uždominuoti, kiti — nutrūpti.

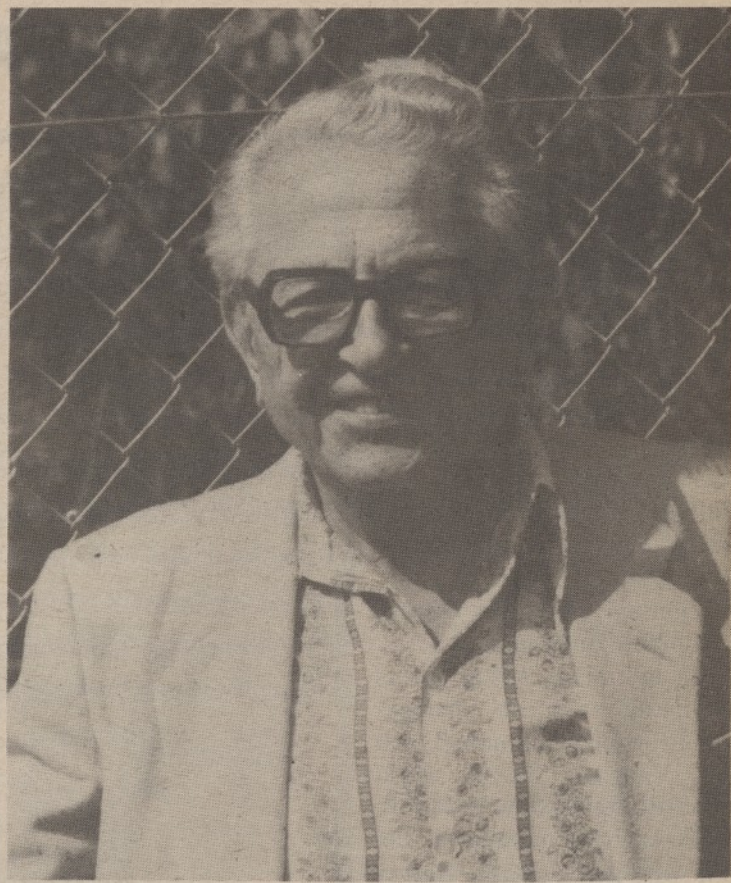
Be abejo, būta kitaip jaučiančių ir galvojančių, bet aš per visą laiką Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą tikėjau esant ne Nepriklausomos Lietuvos buvusios Lietuvių Tautininkų Sąjungos (arba partijos) tęsiniumi, taip pat ir ne politinė lietuvių amerikiečių partija, taigi ir ne kokių respublikonų partijos padaliniumi. Į ją žiūrėjau ir tebežiūriu, kaip į platesnės apimties dvasinį-kultūrinį sambūrį su tam tikrais, tegu nelabai aiškiai definuotais, bet pakankamai erdvių išmielių ideologiniais polinkiais, kilusiais iš Amerikos lietuvių išeivių-tautiečių ilgamečių tradicijų.

Man atrodo, kad ir ateity būtų geriau nesiversti tik kokių vienu ir griežtu politiniu katekizmu, o daugiau vis laikytis platesnės, kaip sakoma, labiau pluralistinės krypties. Kraštutinumai ar užsikirtimai kokiais ne esminiais taktikos klausimais, kaip pvz. anksčiau dėl "santykiavimo su kraštu", niekam geram nepaveikė, nieko neišsprendė, o tik savybėje labiau kiršino ir trupino pačią tautinę srovę. Daug kas atskilo iš jaunosios kartos...

* * *

Didesnės svarbos klausimas šiandien turėtų būti — išvis **tautinės srovės charakteris ir vaidmuo išeivijoje**.

Kalbant be kurtuazijų ir panegirikos tuštybių, tas vadimu dar galėtų būti naudingas tautai ir teigiamas išeivijoje. Deja, jis toks nėra. Dabar daugiau matyti tik nebent politinės katalikų srovės (šiuo metu vis dar suskilusios) pastangos konkrečiau ir nuodugniau aptarti savo ideologiją ir ateities siekimų gaires. Kitos lietuvių srovės užsieniuose atrodo silpnos. Pvz. socialistinės ir liberalinės krypties kultūrininkai ir visuomenininkai labai išsisklaidę, vyresnieji išsisė-

Bronys Raila

mę ar nekūrybingi, partinis prieauglis išnykęs. Tautininkų, arba nacionalistinė srovė, retkarčiais dar sualsuoja su viena kita knyga, bet per silpnai, be įtaigumo, be ateities žvilgių ir modernesnių polėkių.

Lyg tėvynėje ar ir čia mums pusė šimtmečio nebūtų prašvilpusi! Tartum milžiniškos reikšmės permainos ir naujų aplinkybių kultūros nebūtų nusiautusias horizontus! Tarsi dar neaišku, kad dabar iš naujo ir labai kitoniškos realybės pagrindais teks perspręsti ir sukurti tautinių pradų išryškinimo ir Lietuvos liberalizacijos visumos programą. Gal dar spės kiek prisidėti tik mūsų bičiulis Vytautas Alantas, kuris, kiek žinau, baigė ar baigia ruošti stambesnę veiklą, kai kuriais požiūriais tyrinėjantį šias problemas.

Per pastarąjį dešimtmetį Amerikos lietuvių spaudoje ir gyvenime galėjom just prasiidėjusį nuovargį, rimtesnių ideologinių ieškojimų, sankirčių bei kovų stagnaciją. Tik vėliausiu laikų pastebėtume kiek gyvybės, netikėtų pastangų ir drąsos stipriau ir konkrečiau sakyti, dargi nesibijoti pozityvios kritikos ir kai kurių "stabų griovimo".

Tatai maloniai suskamba pvz. kai kuriuose A. Balašaitienės rašiniuose Dirvoje bei kituose laikraščiuose, arba Broniaus Nainio straipsniuose Pasaulio Lietuvoje ir Draugo vedamuosiuose. Kiek anksčiau ten savaip kilo neolituanam ir santariečiam artimas Mykolas Drunga, bet nutilo — ar buvo nutildytas...

* * *

Tačiau jeigu jau niekas kitas mūsų nebejaudintų, tai nors vienas signalas dar turėtų kelti nerimo.

Kai po trijų senų ligojų mirties Kremlius pagaliau iškėlė apyjaunį Gorbačiova, nepamiršiu, kaip man

žinoma Amerikos ir vakariečių spauda ir televizijos kalbovai, patenkinti ir su ramiausiu naivumu tatai komentavo. Matyt, Vakaram tat ir atrodė kaip natūraliausia prielaida, kad nuo dabar, girdi, tai jau per kokį dvidešimtį metų Sovietų Sąjungai neberekės ieškotis naujo vado. Taigi SSSR imperija dar ilgai išliksianti stabili. Ir iš tikrųjų tasai vadas, ne kažkaip dar sėkmingai, dabar stengiasi sukurti Kremliaus imperijai veiklos ir idėjų programą mažiausiai ligi 2000 metų datos. Tai juk tik trys piatilietskos.

Ligi to apskrito skaitmens ir mum kitiems teliko vos 14 metų. Labai nedaug! Todėl per daug nelaužyčiau kaktos apie nudryžusias abstraktybes ar kokius lietuvių užsienio partijų misteriskus vaidmenis, o labiau galvočiau apie tai, kiek užsienio lietuviams vėliausiai nuo dabar reikia ir reikės stipriau susiimti ir pajudinti smegenis truputį tolesnėm ekskursijom, negu iki Las Vegas, ar ligi Aliaskos ir Karibų salų...

Savo vėliausioje knygoje, kukliai, su sunkumais ir atsargiai, mėginau užčiuopti vieną kitą motyvą, skatinantį tautiečius užsienyje susivokti dabartyje ir konkrečiau perprasti Lietuvos laisvės-nelaisvės bei tautos išlikimo dramą, artėjantį į 2000 metus. Ir gal dar kiek vėliau.

Tautinė, arba nacionalinė, tegu ir nacionalistinė srovė Lietuvoje visuomet buvo ir bus svarbi ir reikalinga. Tai tartum tautos gyvybės ir jos likimo ašis. Kitais pavidalais ji ir dabar ten ryškiai gyva. Nuo dešinės ligi kairės.

Jei užsienio lietuviai tuose ieškojimuose liks sustingę ir prie tautos metmenų statybos neprisidės, bijau, kad jų skeletai vėliau nebus įdomūs ir neturės reikšmės. O gal ir visai išnyks.

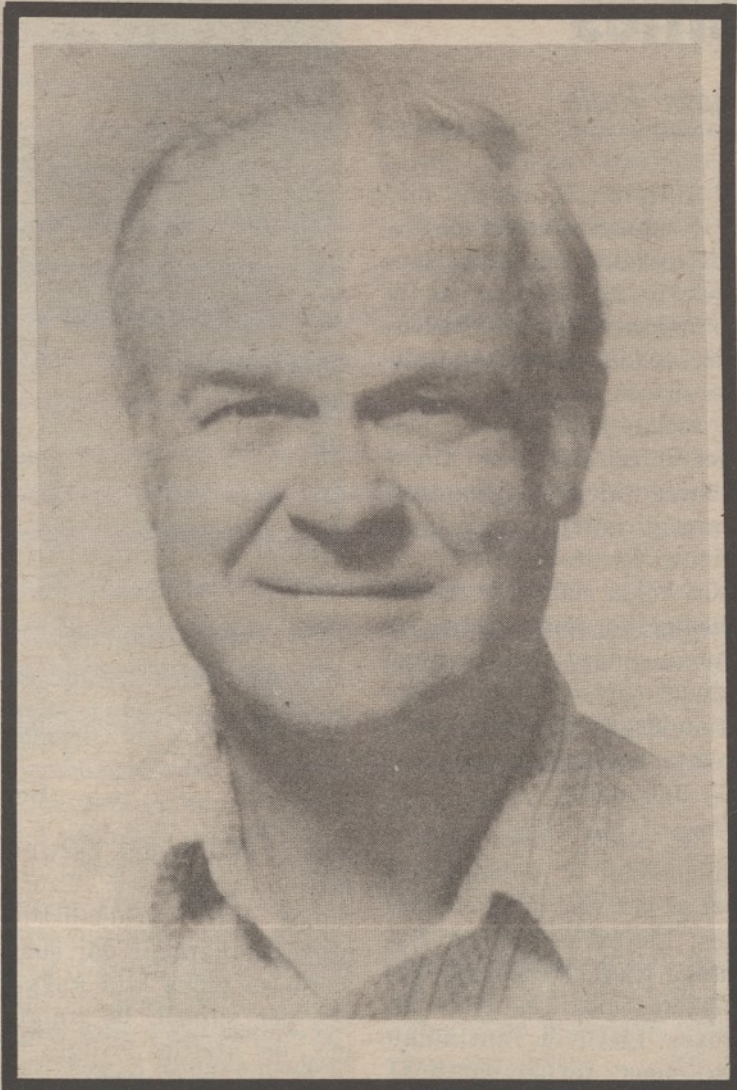
Vieneri metai be a.a. Petro Sako

Rodos dar taip neseniai, sunkių ligų iškamuotą velionį Petrą palydėjome amžinybėn, o štai šiandien jau susirinkome Jo mirties metines paminėti, už jį pasimelsti, jį pagerbti ir su juo išgyventais prisiminimais pasidalinti. Šv. Kazimiero bažnyčioje prelatas dr. Vincentas Bartuška atnašavo šv. mišias už a.a. Petro Sako sielą. Per mišias giedojo solistė Janina Čekanauskienė, vargonais palydima komp. Broniaus Budriūno.

Po šv. mišių, našlės Rūtos Sakienės pakviesti, draugai bei prieteliai rinkomės Lietuvių Tautinių Namų salėje metinių minėjimui, kurį pravedė velionio jaunystės dienų draugas Liudas Reivydis, pakviesdamas sukalbėti invokaciją mūsų gerbiama ir mylimą prelatą Joną Kučingį. Savo įžanginiame žodyje Liudas Reivydas labai gražiai apibūdino šio minėjimo prasmę, o su velioniu Petru supažindinti, ir nuoširdžiai prisiminti, pakvietė Feliksą Masaitį.

Feliksas Masaitis, gerai pažinodamas velionį Petrą ir Rūtą Sakus, savo kalba davė progą prisiminti velionio Petro asmenybę. Jis buvo mylintis savo kraštą taurus lietuvis. Dar būdamas jaunas, vos tik 19-kos metų, savanoriu stojo į Lietuvos kariuomenę. Vėliau išeivijoje buvo karių veteranų Ramovėnų narys, pareigingas ir šias pareigas sąžiningai iki mirties ištesėjo. Petras - religingas, gero charakterio žmogus, darbštus, paslaugus, sugyvenamas. Tačiau savo nusistatymuose, ypačiai politinėje srityje, gana kietas ir neperkalbamas. Buvo nuoširdus organizacijų rėmėjas, duosnus spaudos ir lietuviškų reikalų aukotojas.

Feliksas Masaitis savo kalboje gražiai paminėjo p. Rūtos Sakienės didelę meilę ir pagarbą savo a.a. vyrui Petru. Ji ir toliau tęsia savo

A. A. Petras Sakas

mylimo vyro dosnumą, savo aukomis stipriai remdama lietuvišką veiklą bei spaudą. Aktyviai dirba lietuviškoje veikloje, gražiai vadovauja ALT S-gos Los Angeles skyriui, jos straipsniai Dirvoje mūsų visų maloniai skaitomi.

Po Felikso Masaičio kalbos, Liudas Reivydas pakvietė Antaną Mažeiką, Aldoną Audronienę ir poetę Danutę Mitkienę. Kiekvienas kalbėtojas trumpu žodžiu paminėjo a.a. Petrą. Buvo perskaityti p. Rūtai prisiųsti laišukai a.a. Petro mirties metinėms prisiminti: rašytojos Alės Rūtos, p. Pažerų ir iš Lietuvos Jono Zdanavičiaus - Petro svainio ir vaikystės dienu draugo.

Liudas Reivydas, paskaitęs ištrauką iš poeto Bernardo Brazdžionio eilėraščio 'Tolimas kaimas', susikaupimo

valandėlę baigė, visiems giedant 'Lietuva brangi'.

Prelatui Jonui Kučingui palaiminus susirinkusius ir Dievo dovanas, pradėta pietauti. Pietus skaniai paruošė ir stalus gražiai papuošė šeimos draugės Danutė Kaškelienė ir Genė Kudirkienė.

Svečiams pasistiprinus Rūta Sakienė tarė padėkos žodį. Jis buvo labai nuoširdus ir visų susirinkusių mieliai-pagarbiai priimtas.

Antanas Mažeika

Jurgis Jankus...

(Atkelta iš 6 psl.)

dų saiką padidino ir Stasės išrinktasis, parodydamas jai namą geroj gatvėj. Kaip regim, Jurgis Jankus žino, kur

reikia intrigos grūdą berti ir žmogų pastūmėti į gyvenimą, kuriame juk niekad nestinga kilnių troškimų ir kreivų šuntakių.

Stasė buvo fabriko darbininkė, prigimties apdovano-ta grožiu ir patrauklumu. Fabrike prie jos pradėjo gretintis fabrikanto sūnus, jaunas inžinierius, neseniai mokslus baigęs užsieny. Stasė irgi troško namo geroj gatvėj, sielon įžerta pagunda ją svaigino. Ir ji pasiryžo leistis į pavojingą ir negarbingą žaidimą. Antrojo prievartavimo metu, anot motinos žodžių, proto jinai turėjo pakankamai. Stasės bylą gynė advokatas Mažrimas, teismas inžinierių pasodino kalėjimą, o Stasei priteisė stambia pinigų sumą - tai taip atsirado namas geroj gatvėj.

Stasė iškėlė už mylimo vyro, to teismo raštininko, bet savo vidaus nuraminti nepajėgė. Jos nerimą, kančią kurstė vyro įtarinėjimai, pavydas, kiekvieno jos žingsnio sekimas, grubus ir matomas nepasitikėjimas. Vėliau paaiškėjo, kad ir adv. Mažrimas, dabar gyvenęs kaimynystėj, Stasės grožiui ir moteriškumui neatsispyrė. Kai vyras išeidavo į teismą dirbti, advokatas pradėjo Stasę lankyti. Ir atsitiko taip, kad ji turėjo eiti į privačią ligoninę ir ten neštumą pašalinti.

Aišku, po to jau neįmanoma buvo su vyru gyventi. Viena dieną ji pasiėmė savo

daiktus ir iš namo geroj gatvėj pradingo.

Stasė vienu ir kitu požiūriu - dostojevskinė moteris. Ji troško meilės ir laimės, sugebėjo aukotis, mylėti, blaškytis nerime ir tyliai kentėti, o kartu iš vieno nusikaltimo bristi į kitą nusikaltimą. Pabėgusi nuo vyro, ji apsigyveno adv. Mažrimo parinktame netolimos įkalnės namely. Naktim ateidavo į savo darželį rožių pasiskinti, savo raštininką ji vis dar tebemylėjo. Kai jie vėl susitiko, sutarė gyvenimą iš naujo pradėti. Deja, kai Stasės vyras su liudininku ėjo ją pasiimti ir į namus geroj gatvėj parsivesti - jinai jau buvo paslaptiškai ir įtartiniškai aplinkybėm mirusi. Jurgis Jankus dėl to lyg ir meta kaltę adv. Mažrimui, bet Stasės mirties priežasčių nepaaiškina.

Žinoma, kas čia buvo mėginta pasakyti, tai tėra tik veikalo griaučiai, anaipol neapbrėpti visų veikalo plonybių. 'Namas geroj gatvėj' savo struktūra, psichologinėm išvalgom į žmogaus būdą ir jo neramų vidų, lakiais dialogais ir menine tiesa - tai nuostabiai daili architektūrinė koplyčia. Gal truputį ir perdedant, tai Sv. Onos gotika Vilniuje.

(Bus daugiau)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

A. a. Petro Sako paminėjime: prel. Jonas Kučingis, Rūta Sakienė, dr. Povilas Švarcas, gen. kons. Vytautas Čekanauskas, sol. Janina Čekanauskienė, Liucija Mažeikienė, Liudas Reivydas, kalbant inž. Antanui Mažeikai.

VI. Gilio nuotr.

Puikiausius kailius
Chicagoje rasite pas vienintelį
lietuvių kailininką
Norman Bursteiną

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Apie lietuvių-lenkų santykius

Lietuvos gen. konsulo Aniceto Simučio žodis Tautos šventės minėjime 1986 m. rugsėjo 14 d. Daytona Beach, Florida.

Rugsėjo 8-ji kaip Tautos šventė buvo pradėta švęsti Lietuvoje 1930 metais specialiu įstatymu įsteigiant Vytauto Didžiojo Komitetą didžiajam Lietuvos kunigaikščiui pagerbti minint 500 metų sukaktį nuo jo mirties. Įstatymas nustatė, kad 1930-ji bus Vytauto Didžiojo metai. Tais metais Lietuvos Universitetas gavo Vytauto Didžiojo vardą, o vėliau visa eilė institucijų ir organizacijų tuo vardu buvo pavadintos.

Tur būt nė vieno senosios Lietuvos valdovų vardas nėra tiek populiarus kiek Vytauto. Dar toli prieš Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą patriotiškai nusiteikę lietuviai šalia krikščioniškojo savo vaikam duodavo Vytauto vardą. Įdomu, kad net lenkų ar sulenkėjusių lietuvių tarpe Vitoldo, atseit Vytauto, vardas nėra retenybė.

Minėdami Tautos šventę pabandykime bent dalinai suprasti tą didžiąją mūsų tautos asmenybę, kurios garsas ir nuveikti darbai per šimtmečius buvo inspiracija senosios Lietuvos valstybininkams ir kad tos inspiracijos likučiai dar buvo pakankamai stiprūs mūsų tautoje prikelti ją 1918-aisiais metais nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymui.

Vytautas ateina į Lietuvos istorijos areną po Algirdo mirties 1377 metais kai Jogaila savo dėdę Kęstutį ir pusbrolių Vytautą uždaro į kalėjimą perversmo kelių paėmęs valdžią. Kęstutis nužudomas, o Vytautui pavyksta pabėgti pas kryžiuočius, iš kurių jis pakartotinai gauna pagalbą.

Nesigilinant į smulkmenas mūsų dėmesį patraukia 1385-jų m. rugpiučio 14 d. Kriavo aktas, kuriuo Didysis Lietuvos Kunigaikštis Jogaila prieš vesdamas Jadvygą ir tapdamas Lenkijos karaliumi išpareigoja pats apsikrikštyti lotyniškais apeigomis su visais kunigaikščiais, bajorais ir visa tauta ir visas Lietuvos ir Rusijos žemes amžinai priešlieti Lenkijos karalystei — *terras suas Litvaniae et Russiae coronae regni Poloniae perpetuo applicare*, o prie to dargi Lietuva turėjo grąžinti visus lenkus belaisvius, sumokėti Habsburgams 200,000 florinų už sutarties netesėjimą ir Jogailos lėšomis atgauti visas sritis, kurias pastaraisiais metais lenkai buvo praradę. Niekur nė žodeliu nėra užuominos apie bet kokius lenkų išpareigojimus lietu-

viams. Tas aktas skamba lyg diktatas karą pralaimėjusiai valstybei. Jį savo antspaudomis patvirtino Jogaila, trys jo broliai ir Vytautas. Kai kurie istorikai aiškina, kad Kriavo aktas reiškė Lietuvos kaip valstybės galą. Tad netenka stebėtis, jei kunigaikščių Lietuvos istoriją tirinėjusi Deiveikė - Navakienė teigė, kad žinomasis Kriavo aktas esąs falsifikuotas įterpiant lenkams naudingų sakinių.

Tų išpareigojimų akivaizdoje ir iškyla Vytauto asmenybė kaip nepaprastos energijos karvedžio, talentingo valstybininko ir politiko, kuris sugebėjo veikti nepriklausomai nuo Lenkijos karūnos ir atstatyti Lietuvos prestižą į lygiagrečią padėtį su Lenkija. Po žalgirio mūšio ir Melno taikos 1422 m. Vytautas atsisotja šalia Jogailos kaip lygus valdovas. Jo įtaka buvo jaučiama ne tik D. L. Kunigaikštijoje, bet ir pačioj Lenkijoje. Kai kurie istorikai teigia, kad jis lenkų buvęs labiau mėgiamas negu Jogaila.

Mums Vytautas yra brangus ne dėl plačių teritorijų užkariavimo, bet dėl viso amžiaus kietos kovos už Lietuvos savistovumą. Lenkai kiekviena proga stengėsi pabrėžti Vytauto priklausomumą nuo karūnos ir kad Lietuvą valdyti yra gavęs tik iki savo gyvos galvos. Siekdamas atsipalaidoti nuo priklausomybės Lenkijos karūnai Vytautas nusprendžia vainikuotis Lietuvos karalium. Tokiam jo planui Lucko suvažiavime 1429 griežtai pasipriešino Zbignevo Olesnickio vadovaujami Lenkijos magnatai. Kai Vytautas nesidavė perkalbamas, tai buvo daėita iki to, kad Olesnickis pasiūlė jam Jogailos karūną, nuo kurios Vytautas atsisakė.

Nepajėgę atkalbėti nuo karūnavimosi Olesnickio vadovaujami lenkų delegatai su Jogaila iš Lucko išvažiavo, o Vytautas pradėjo ruošti karūnacijai, kuriai buvo paskirta 1430 m. rugsėjo 8-ji.

Pagal anų laikų papročius karalių vainikuodavo popiežius arba jo įgaliotas vyskupas. Lenkams pavyko įtikinti popiežių Martyną V-jį susilaikyti nuo vainikavimo. Popiežius ne tik atsisakė vainikuoti, bet dargi uždraudė vyskupams dalyvauti Vytauto vainikavimo iškilmėse.

Tuo tarpu imperatorius Zigmantas Luksemburgietis Vytauto vainikavimą karalium palaikė. Jis išsiuntė pas Vytautą teisininkų delegaciją, kuri turėjo išaiškinti, kad vainikavimas esąs civilinis aktas, kuriam vyskupo patepimas nebūtinai reikalingas. Tad vaini-

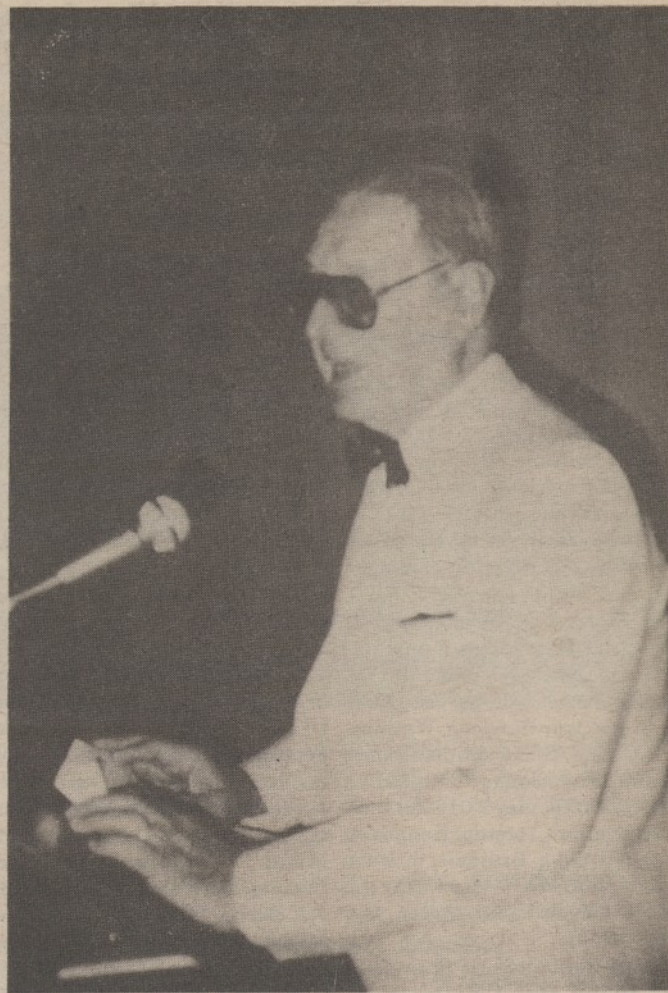
kavimą jis pats atliksias. Priešingai lenkų magnatams, kurie kiekviena proga Vytautui priminė, kad jis Lietuvą valdyti yra gavęs tik iki gyvos galvos, Imperatorius Zigmantas vainikavimo rašte Vytautui rašė, kad atsižvelgdamas į jo nuopelnus atverčiant lietuvius ir žemaičius į katalikų tikėjimą **pakelia Vytautą ir jo žmoną į karalius drauge su paveldėtojais ir įpėdiniais**, o jo šalį ir visą Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę **pakelia į Lietuvos Karalystę**. Vytautas turi būti laisvas karalius, jo įpėdiniai bus laisvi karaliai, "nebus pavaldūs ar vasalai nei mums (imperatoriumi), nei imperijai nei kam kitam."

Nebegalėdami įtikinėjimai Vytauto sulaikyti nuo vainikavimosi lenkai ėmėsi smurto. Ant Lietuvos-Lenkijos sienos kelių išstatė kariuomenės būrius, kurių vienas sugavo dr. Cigalos vadovaujamą delegaciją, atėmė diplomus ir vainikavimo reikšmę aiškinančius laiškus, delegatus apmušė ir paleido Ordino žemėse. Nukaldinti du vainikai Vytautui ir žmonai nebebuvo išsiųsti, kad suspėtų Vilnių pasiekti rugsėjo 8 d. Vainikavimo data buvo atidėta šv. Mykolo dienai — rugsėjo 29-jai, bet ir tada vainikų nebuvo. Į vainikavimo iškilmės suvažiavę svečiai pradėjo skirstytis, nors pats Vytautas ir nebuvo praradęs vilties vainikuotis, bet spalio 27 d. netikėtai įvykusi mirtis vainikavimo planus užbaigė. Lenkų istorikas Puzyna teigia, kad Vytautas nebūtinai miręs natūralia mirtimi, galėjęs būt nuuodytas, bet tikrų duomenų tam patvirtinti nėra.

Kai minime Vytauto karūnacijos šventę, tai norom nenorom prieš akis iškyla tie nelemti kelių šimtų metų lietuvių-lenkų santykių nesklandumai tebesitęsiantys iki mūsų dienų. Iš visų kaimynų lenkai yra natūraliausi mūsų sąjungininkai. Nelaimei jų pažiūros ir elgesys nedaug kuo tesiskiria nuo amžinųjų Lietuvos priešų vokiečių ir rusų.

Net Lietuvos krikšto atnaujinimo šešių šimtų metų sukakties minėjimas turi visą eilę lietuviams susirūpinimą keliančių klausimų.

Kaip iš istorijos žinome, 1251 m. Mindaugas priėmė lotyniškąjį krikštą ir 1253 m. popiežiaus Inocento IV-jo pavedimu buvo vainikuotas Lietuvos karalium. Kaip tai nejauku, kad šiandien pirmąjį Lietuvos krikštą lyg ir norima užmiršti akcentuojant lenkų atneštą krikščionybę Kriavo aktu, kuriuo buvo duotas mirti-

Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis kalba Daytona Beach, Fla., suruoštame Tautos šventės minėjime.

J. Janušaičio nuotr.

nas smūgis Lietuvos kaip valstybės nepriklausomybei. Už jos atstatymą Vytautas visą savo gyvenimą kovojo siekdamas nuo Lenkijos nepriklausomos karūnos.

Nors jau gerokai pavėluotas Lietuvos krikščioninimas Mindaugo krikštu ir karūnacija neprigijo, bet krikščionybė lietuvių tautoje palengva plito stipriau paliesdama valdančiuosius sluoksnius. Lygiagrečiai su lotyniškuoju krikštu iš vakarų krikščionybė Lietuvon ėjo ir iš rytų, nes į D. L. Kunigaikštystės ribas įėjo daug jau dešimtajam šimtmetyje krikščionimis tapusių slavų. Beveik tuo pat metu kai Mindaugas buvo apkrikštytas lotynų apeigomis, jo sūnus Vaišvilkas tapo Rytų krikščioniu ir vėliau vienuoliu. Iki mirties pagonim išlikusio Algirdo abi žmonos buvo stačiatikės. Julijonai Algirdas net cerkvę Vilniuje buvo įrengęs. Tuo pat metu Vilniuje jau buvo ir katalikų bažnyčių. Tad Vytautui ir Jogailai krikštijant Lietuvos gyventojus opozicijos iš jų pusės krikščionybei kaip ir nebebuvo, todėl ir tariamieji lenkų apaštalavimo nuopelnai krikščioninant lietuvių tautą yra perdėti. Tad ir lenkų įgulų įvedimas Vilniuje, Gardine, Kaune ir kitur buvo krikštui nereikalingas politinis aktas. Tuo pasinaudojo Vytautas telkdamas sau rėmėjus.

Tikroji 1386-87 metais atnaujinto krikšto naudinga pasekmė lietuvių tautai — tai jos veido nukreipimas į Europos vakarus, vakarų kultūrą. Minint krikščionybės 550 m. jubiliejų Kaune 1938. V. 29 d. Prezidentas Smetona iškilmingam posėdyje tuo reikalu yra pasakęs: "Lanksti Ro-

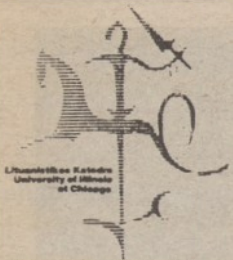
mos civilizacija buvo visu kuo pranašesnė už sustingusią Bizantijos civilizaciją. Tai gerai numanė ir gerieji Lietuvos kunigaikščiai, ypatingai Vytautas Didysis. Jam įsigalėjus Gedomino soste, sparčiau plito ir katalikų tikyba lietuvių tarpe..." Nelaimei lenkų apaštalavimas su pagonybe naikino ir lietuvių kalbą.

Kitas susirūpinimą keliantis klausimas — tai senosios Lietuvos sotinės Vilniaus klausimas. Daugelis lietuvių įtaringai žiūri į pradinį užsimojimą krikščionybės jubiliejų švęsti Kaune, o ne Vilniuje. Ar tik to priežastim nebus ligšiolinis Vilniaus arkidiecezijos neprisikyrimas Lietuvai? Kam nors turbūt pagrįstai atrodė, kad būtų nenatūralu, jei pagrindinis Lietuvos krikšto jubiliejus vyktų Lenkijos bažnytinei provincijai tebe priklausančiam mieste. Tą kliūtį šv. Sostas turėtų galimai greičiau pašalinti — Vilniaus arkidieceziją įjungti į Lietuvos bažnytinę provinciją.

Minint Tautos šventę neišvengiamai tenka kalbėti ir apie lietuvių-lenkų santykius paliečiant ir jautriausias užgyt nesiduodančias žaizdas. Suprantama, kad esant Tėvynei okupuotai nedaug kas nuo mūsų ir nuo katalikų bažnyčios hierarchijos Lietuvoje tepriklauso, bet tas dar nereikia, kad laisvajame pasaulyje gyvenantieji neturime kalbėti už pavergtuosius ir protestuoti prieš mūsų tautai daromas skriaudas, nežiūrint iš kur jos beateitų.

Mes tikime, kad anksčiau ar vėliau lietuvių tauta kartu su kitomis išsivaduos iš tos viso pikto imperijos vergijos. Lietuvių tautai

(Nukelta į 10 psl.)

Lituanistikos Katedra The Endowed Chair of Lithuanian Studies University of Illinois at Chicago

AUKOS

LITUANISTIKOS KATEDRAI

Aukos gautos 1986 rugpjūčio mėnesį:

1,000 dol. A. a. John Adomoniū atminimui — per Al. J. Krisciūnas, Trans-Atlantic Motors, Hyannis, MA; dr. Petras ir Prane Kaladės, S. Boston, MA (iš viso 2,500 dol.); John Kančevičius, Lawrence, MA (iš viso 1,500 dol.); Česlovas ir Irena Mickūnai, Centerville, MA (iš viso 1,050 dol.); a. a. Prano Pauliukonio atminimui — dukte, Worcester, MA; Juozas ir Irena Rasiai, Cambridge, MA (iš viso 1,075 dol.); Donatas ir Vida Siliūnai, Pompano Beach, FL (iš viso 3,000 dol.); Bronė Skardžiuvienė, Washington, D.C.; a. a. Stefos Smulkaitienės atminimui — Jonas Smulkaitis, Gulfport, FL (iš viso 2,010 dol.); dr. J. ir M. Uleckai, Toronto, Kanada (iš viso 2,000 dol.); Brutenis ir Irena Veitai, Milton, MA (iš viso 1,075); Romualdas ir Reda Veitai, Milton, MA (iš viso 1,035).

500 dol. Edmundas ir Stanislava Cibai, Milton, MA; J. V. Danys, Ottawa, Kanada (iš viso 2,001.33 dol.); Dr. William ir Gintarė Everett, Williamstown, MA; Alfonsas Jezukevičius, Worcester, MA; dr. K. J. Kemežys, Curtin, Australija; Jonas ir Malvina Klivečkos, Woodhaven, NY (iš viso 1,000 dol.).

475 dol. Juozas ir Pranė Masioniai, Chicago, IL (iš viso 1,000 dol.).

375 dol. Napoleonas Cirtautas, Wyandotte, MI (iš viso 475 dol.).

300 dol. Mečys ir Elena Krasauskai, S. Pasadena, FL (iš viso 520 dol.); LŠST Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinė, Chicago, IL (iš viso 1,400 dol.); dr. Viktorija Skrupskelytė, Oberlin, OH (iš viso 1,250 dol.); Juozas Stepaitis, Chicago, IL.

250 dol. Vytautas ir Bronė Vaičiūlaičiai, Woodhaven, NY (iš viso 1,100 dol.).

230 dol. Algirdas ir Viktorija Karaičiai, Union Pier, MI (iš viso 480 dol.).

200 dol. Gintaras ir Valentina Čepai, Quincy, MA (iš viso 225 dol.); Viktoras Milukas, Plainview, NY (iš viso 1,400 dol.); Birutė Prašmutaitė, East Malvern, Australija (iš viso 500 dol.); Alina Skrupskelienė, Chicago, IL (iš viso 730 dol.); Valentinas ir Jonė Šernai, Bridgewater, NJ.

150 dol. dr. Jonas Mockus, Derby, Anglija.

100 dol. vysk. Paulius A. Baltakis, O.F.M., Brooklyn, NY (iš viso 200

dol.); Edvardas ir Jadvyga Biskiai, Evanston, IL; Andrius ir Stasė Bliūdžiai, Southfield, MI (iš viso 370 dol.); a. a. Jono Jagelos atminimui — Ona Jagelienė, Chicago, IL (iš viso 130 dol.); a. a. Liucijos Naudžiūtės Jankūnienės atminimui — Kazimieras Jankūnas, Lodi, NJ (iš viso 225 dol.); Stasys ir Prudencija Jokubauskai, Palos Hills, IL (iš viso 1,000 dol.); Leonas ir Stasė Kankai, Necedah, WI; Antanas ir Veronika Kriščiūnai, Chicago, IL (iš viso 300 dol.); Motiejus Kvedaras, Chicago, IL (iš viso 200 dol.); Lietuvių Šaulių DLK Kęstučio kuopa — per Petrą Petrušaitį, Racine, WI; Jonas Liorentas, Hollywood, FL (iš viso 400 dol.); Juozas ir Daila Liubinskai, Chicago, IL; a. a. Andriaus Laukaičio atminimui — Regina Sventickienė, Livonia, MI; Kazys Šipaila, Hillside, NJ; Stasys Tiškevičius, Chicago, IL; Mykolas Židonis ir Lijolė Židonytė, New Haven, CT (iš viso 500 dol.).

90 dol. Elegijus Kaminskas, Chicago, IL; Apolinaras Varnelis, Dowagiac, MI (iš viso 190 dol.).

80 dol. dr. Alina ir Vandalinas Domanskiai, Palos Park, IL (iš viso 180 dol.).

70 dol. dr. Rimvydas Sidrys, Streator, IL.

60 dol. Bronius Mašiokas, Aurora, CO; G. ir Janina Rėklaičiai, W. Lafayette, IN.

54 dol. Jonas ir Irena Kapčiai, Daytona Beach, FL (iš viso 64 dol.).

52 dol. Rimgaudas ir Audronė Gulbinai, Palos Park, IL; kun. Rapolas Krasauskas, Putnam, CT (iš viso 202 dol.); dr. Antanas Matukas, Putnam, CT (iš viso 757 dol.); kun. A. Petrakis, Putnam, CT (iš viso 552 dol.).

50 dol. Vaclovas Budnikas, Elizabeth, NJ; Albina Čepienienė, Worcester, MA (iš viso 100 dol.); dr. V. Dubinskas, Chicago, IL; Aldona Griškienė, Chicago, IL (iš viso 250 dol.); Bronius ir Marija Gurenai, Hayward, WI (iš viso 550 dol.); Aleksandra Gyls, Olympia, WA; Kazys Jakštas, Wisconsin Dells, WI (iš viso 100 dol.); Birutė Lesevičienė, ir Aldona ir Irma, Chicago, IL (iš viso 80 dol.); Maria Mogenis, Belleville, IL (iš viso 150 dol.); Julius ir Liuda Paulėnai, Cicero, IL (iš viso 250 dol.); dr. Joseph Plikaitis, Chicago, IL (iš viso 650 dol.); Pranė Prankienė, Chicago, IL (iš viso 1,150 dol.); Regina V. Taunys, Putnam, CT (iš viso 90 dol.); Marytė Antanaitis Shalins, Woodhaven, NY (iš viso 100 dol.); a. a. Kazimiero ir Julijos Širvinskų atminimui — Bronė ir Jadvyga Širvinskaitės, N. Hollywood, CA (iš viso 150 dol.); Kazys Zemeckas, Indianapolis, IN (iš viso 450 dol.).

40 dol. dr. Kazys ir Marija Alėnai, College Park, MD (iš viso 240 dol.); Mega Barniškaitė, Euclid, OH (iš viso 90 dol.); Kazys ir Filomena Černiai, Chicago, IL (iš viso 1,090 dol.); Petras ir Elena Daliniai, St. Petersburg Beach, FL (iš viso 90 dol.); Jaunis ir Dalia Gilvydžiai, Franklin, MI; Izabelė Jonaitienė, Euclid, OH (iš viso 80 dol.); Ignas ir Lilė Juzėnai, Palos Heights, IL (iš viso 140 dol.); dr. Irena Kyras, Chicago, IL (iš viso 140 dol.); dr. Česlovas Masaitis, Thompson, CT (iš viso 595 dol.); Juozas Mažeika, Chicago, IL; Audronė Meškauskas, Wayne, PA; Rimvydas ir Genė Rimkai, Western Springs, IL (iš viso 1,040 dol.); Vytautas Rutelionis, Rockville, MD (iš viso 60 dol.); Kostas Stankus, Oak Lawn, IL; Morta Užgiriene, Brookfield, IL (iš viso 170 dol.).

30 dol. Bladas Daukantas, St. Petersburg Beach, FL (iš viso 530 dol.); dr. Jurgis Gimbutas, Arlington, MA (iš viso 1,030 dol.).

27 dol. Juozas Gramas, Oak Lawn, IL (iš viso 227 dol.).

27 dol. John Abrizas, Chicago, IL; Barškiečių šeima, Chicago, IL; Vytau-

tas ir Alfonsa Budrioniai, Crete, IL (iš viso 125 dol.); Casimir Cikotas, Delran, NJ; Kęstutis Grigaitis, Santa Monica, CA; Julius Karsas, Chicago, IL (iš viso 50 dol.); John ir Ina Kasiai, Chicago, IL; Aleksas ir Vena Lauraičiai, Willow Springs, IL; Kazys Markus, Melrose Park, IL; M. Momkus, Chicago, IL (iš viso 45 dol.); dr. Polius Raslavičius, Lynnfield, MA (iš viso 155 dol.); Juozas Vaineikis, Chicago, IL (iš viso 225 dol.).

22 dol. Genovėfa Mitsevit, Chicago, IL (iš viso 122 dol.).

20 dol. Kostas ir Marcelė Arai, St. Petersburg, FL (iš viso 120 dol.); Saulius Balsys, Willow Springs, IL; A. Jurjonas, Chicago, IL; Wenceslaus ir Frances Kamantauskai, Norwood, MA; dr. Romualdas ir Gražina Kriaučiūnai, Lansing, MI; Romas ir Baniutė Kronai, Clarendon Hills, IL (iš viso 220 dol.); Antanas ir Elena Kvedarai, Savannah, GA; Juozas Lekas, Chicago, IL; dr. Anthony Marciukaitis, Gillespie, IL; Jadvyga Matulaitienė, Hillcrest, NY (iš viso 110 dol.); Jonas Paštukas, Chicago, IL; Albinas ir Gražina Reškevičiai, Omaha, NE (iš viso 70 dol.); dr. Daina Saliklytė, Chicago, IL; Bronius Sedleckas, Chicago, IL (iš viso 40 dol.); Jonas Šepetys, Farmington Hill, MI (iš viso 150 dol.).

15 dol. Laima Almonte, Brooklyn, NY (iš viso 30 dol.); Bronė Andrisunas, Hot Springs, AR; Stefanija Barmus, Chicago, IL; Adolphe Bernotas, Concord, NH; Ona Biežis, Long Valley, NJ; Paul Blozis, Daytona Beach, FL; Juozas ir Ona Bridžiai, W. Bloomfield, MI (iš viso 115 dol.); Saulius ir Daina Čyvai, Salem MA (iš viso 125 dol.); Algis ir Stasė Damijonaičiai, Elmhurst, IL; Ray Gencius, Indianapolis, IN; Jonas ir Albina Jakubauskai, Juno Beach, FL (iš viso 135 dol.); Albinas ir Angelė Karniai, St. Petersburg Beach, FL (iš viso 115 dol.); Jokubas Kregždė, Cincinnati, OH (iš viso 50 dol.); Edmund Meškys, Center Harbor, NH (iš viso 165 dol.); Juozas ir Uršulė Mikuliai, Westchester, IL; Danutė Mikulskis, Woodhaven, NY; dr. Vytautas ir Genovaitė Musonai, Oak Lawn, IL (iš viso 515 dol.); Juozas ir Diana Noreikai, Beverly Shores, IN; Paulius ir Rasa Ragai, La Grange Park, IL; dr. Antanas G. Razma, Palos Park, IL; Estelle Rogers, Chicago, IL; Vincas ir Vanda Simanavičiai, Hot Springs, AR (iš viso 115 dol.); Julia Skirmuntas, Kenosha, WI; Jonas Šoliūnas, Chicago, IL; Antanas Sprindys, Deltona, FL; Leo Venckus, Fennville, MI; Maria Vilutienė, Beverly Shores, IN; Gaida Zarkis, River Forest, IL.

14 dol. Petras Giedrimas, Chicago, IL.

10 dol. Walter Abramikas, Springfield, IL; Vincas Ančiulis, Chicago, IL; Birutė Bagžiūnienė, Hillcrest, NY; Voldemaras Banevičius, Philadelphia, PA; J. ir U. Balskai, Chicago, IL (iš viso 20 dol.); Mečys Balys, Cleveland, OH; Kazys Beiga, Chicago, IL; Juozas ir Edith Blažiai, Holliston, MA (iš viso 160 dol.); Stasys Budas, Cedar Lake, IN (iš viso 1,010 dol.); Joseph Budreika, St. Petersburg, FL (iš viso 30 dol.); Mikas Cesas, Downers Grove, IL; Victor Chainas, Naples, FL (iš viso 260 dol.); Bronė Čizikaitė, Chicago, IL; Kęstutis ir Alexandra Damijonaičiai, Deerfield Beach, FL; Stasys Dargis, Oak Lawn, IL; Antanas Dirzys, Woodhaven, NY; Lina Edelis, Phoenix, AZ (iš viso 30 dol.); S. M. Gabriele, Lemont, IL; Antanas Gailiūšis, Philadelphia, PA (iš viso 60 dol.); Pajauta Gaižutis, Rochester, MI; Gintautas ir Rūta Gaškai, Cleveland, OH; Emilija Gaškienė, Chicago, IL (iš viso 60 dol.); Monica Gavcus, Chicago, IL; Jonas Grebliauskas, St. Petersburg Beach, FL (iš viso 20 dol.); Sofija Holiusa, East Chicago, IL; Kazė Jameikienė, Rockford, IL; Mečys Javass, Chicago, IL; K. Jukenis, Melrose Park, IL; Jonas Kaspariūnas, St. Petersburg, FL (iš viso 30 dol.); Jonas ir Ona Kasperaičiai, Racine, WI; Daina Kojelytė, Addison, IL (iš viso 260 dol.); Bronė Kova, Chicago, IL; Leonas Krajauskas, New Buffalo, MI; Bronius Kručas, Chicago, IL; Jonas Kučinskas, Miami Beach, FL (iš viso 60 dol.); Leopoldas Kupciukevičius, Chicago, IL; dr. Juozas Laukaitis, Arlington, VA;

(Bus daugiau)

Daugiamečiui mūsų artimam prieteliui

A. A.

VYTAUTUI JONUI ŽEMAIČIUI

mirus, Velionies žmonai BIRUTEI, sūnui VAIDEVUČIUI, jo šeimai, seseriai VINCENTINEI, jos šeimai ir kitiems giminėms bei artimiesiems reiškiamo užuojautą.

Vanda, Vaclovas Mažeikai

Eleonora, Mečys Valiukėnai

A. + A.

VYTAUTUI ŽEMAIČIUI

mirus, žmonai BIRUTEI ir jo seseriai VINCENTINAI JURKŪNIENEI bei jų šeimoms reiškiamo gilią užuojautą ir drauge liūdime.

Mara ir Tadas

Jurciai

A. A.

VYTAUTUI JONUI ŽEMAIČIUI

mirus, liūdesy likusius žmoną BIRUTĘ, sūnų su šeima, seserį VINCENTINĄ JURKŪNIENĘ su šeima ir visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia.

Modestų šeimos

A. A.

EMILIJAI NOAKIENEI

mirus, dukroms ALDONAI PINTSCH, GIEDREI STANKŪNIENEI, jų šeimoms ir kitiems giminėms reiškiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Janina, Juozas Maurukai

Dalia, Jaunius Gilvydžiai

Dana, Romas Sakalai

A. A.

EMILIJAI NOAKIENEI

mirus, dukroms GIEDREI STANKŪNIENEI ir ALDONAI PINTSCH su šeimomis nuoširdžią užuojautą reiškia.

Staškų ir Laurų

šeimos

Detroit.

Apie lietuvių-lenkų santykius...

(Atkelta iš 9 psl.)

reikės gyventi geruose santykiuose su natūraliu jos sąjungininku — lenkais. Nelaimei, tie geri santykiai ne nuo mūsų tepriklauso. Mūsų akimis žiūrint tam nedaug tereikia — lenkai kartą ant visados turėtų suprasti ir susigyventi su ta mintimi, kad Vytauto Didžiojo savistovumo siekimas nebuvo vien tik anų laikų vokiečių intrygų pasekmė, bet kad tai turi gilią šaknis mūsų tautoje. Tą supratus ir su tuo susigyvenus nebereikės lenkams suktais keliais tiest rankų į senąją Lietuvos sostinę Vilnių ir etnografinės lietuvių tautos žemes. Tada nebeliktų kliūčių lietuvių-lenkų tautų draugystei vystytis.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

ATIDARYTAS BALZEKO MUZIEJUS

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus naujųjų patalpų atidarymas įvyko š. m. rugsėjo 14 d. 6500 So. Pulaski Road, Chicago, Ill. 60629.

Naujųjų muziejaus rūmų atidarymas sutapo su Balzeko lietuvių kultūros muziejaus įsteigimo dvidešimtmečio sukaktimi. Oficialiai St. Balzekas lietuvių kultūros muziejų įsteigė 1966 m. birželio 22 d., 4012 Archer Ave., Chicago, Ill. Po sėkmingos dvidešimt metų veiklos, sukaupus nepaprastai daug vertingų eksponatų ir knygų, St. Balzekas įsigijo milijoninės vertės namus ir pritaikęs muziejaus reikalams, perkėlė į naujas patalpas.

Muziejus turi 30,000 to-
mų knygų, senų žemėlapių skyrių, vaikų kambarį, meno galeriją ir t.t. Patalpos perdirbamos pagrindinai ir pirmas aukštas beveik baigtas. Pritaikymui jau išleista pusė milijono dolerių, o antra tiek dar kainuos darbų užbaigimas. Be Balzekų šeimos įnašo, muziejui parama gaunama iš valstijos ir miesto meno institucijų, o taip pat ir privačių aukotojų, daugiausia lietuvių ar lietuvių kilmės žmonių. Didelės talkos darbu muziejus sulaukė vasaros metu iš lietuvių jaunimo — studentų.

Muziejaus atidarymo iškilmų programoje suminėta muziejaus vadovybė, pareigūnai ir atskirų šakų vadovai. Muziejus tvarkomas profesionaliai ir bus tinkama vieta lietuvių meno ir kultūros darbams.

Muziejaus atidarymo programai vadovavo viceprezidentas Joseph A. Katauskas, jr., Amerikos ir Lietuvos himnus giedojo ope-
ros solistas Al Brazis, pri-
tariant visiems gausiems dalyviams, o invokaciją su-
kalbėjo kun. dr. Joseph Prunskis. Muziejaus trum-
pą įsikūrimo apžvalgą pa-
darė Mary Krauchunas. Sveikino Lietuvos gen. kon-
sulas Chicagoje Vaclovas Kleiza. Savo žodyje priminė, kad lygiai prieš 50 metų dr. A. Račkus nuvežė tūks-

tančius istorinių eksponatų į Lietuvą ir Vytauto Didžio-
jo kultūros muziejuje Kau-
ne, įsteigė istorinį skyrių. Čia irgi istoriniam skyriui pagrindą sudaro dr. A. Rač-
kaus rinkiniai. Dėkojo St. Balzekui už muziejaus įsteigimą ir linkėjo apjungti viso pasaulio lietuvių kūrybą.

Muziejaus patalpų atida-
rymo proga sveikino valsti-
jos, apskrities ir miesto me-
no institucijų vadovai. Kal-
bėjo architektė Ann Rac-
kas apie patalpų išplanavi-
mą, vykd. direktorius Val
Ramonis ir pats muziejaus
prezidentas Stanley Balze-
kas, jr. apie kultūros mu-
ziejaus reikšmę lietuviams
ir visai Chicagai. Dėkojo
talkininkams, aukotojams
ir visiems pareigūnams, ku-
rie savanoriškai ir nemoka-
mai aukoja laisvalaikį grei-
tesniam ir gražesniai pa-
talpų ir muziejaus sutvar-
kymui. Ypatinę padėką pa-
reiškė arch. Ann Rackus už
patalpų išplanavimą, įdėju-
siai daug darbo valandų.

Meninėje dalyje pasirodė
Balio Pakšto ir Emilijos
Sakadolskienės vadovauja-
mas ragelių ir kanklių or-
kestras, o taip pat ir Vyčių
choras, diriguojamas muzi-
ko Fausto Strolis.

Atidarymas užsklęstas
"Lietuviais esame mes gi-
mė" giesme, kurią visi da-
lyviai atsistoję sugiedojo,
vedami sol. Al Brazio. Mu-
ziejaus atidarymo kaspinę
perkirpo gen. konsulė J.
Daužvardienė ir St. Balze-
kas, sr.

Balzeko lietuvių kultūros
muziejaus atidarymo iškil-
mėje dalyvavo keli šimtai
žmonių, nesutilpę erdvoje
galerijos trečio aukšto sa-
lėje. Daug sveikintojų, daug
kalbėtojų ir meninė pro-
grama įtilpo vienos valan-
dos tarpe. Atidarymas bu-
vo gerai organizuotas ir
pravestas, tik lietuvių kul-
tūros muziejuje lietuvių
kalbai nebuvo pakankamai
skirta vietos. Programa bu-
vo vedama anglų kalba ir
tik lietuviai kalbėtojai nau-
dojo abi kalbas. Programa
ir visa informacija pateik-

Atidarant Balzeko muziejų naujuose rūmuose... Iš kairės: egzekutyvinis direktorius Valentinas Ramonis, muziejaus prezidentas Stanley Balzekas, Jr., viceprezid. Juozas Katauskas, dir. Stanely Balzekas, Sr. ir arch. Ona Požarniū kaitė. J. Tamulaičio nuotr.

ta tik anglų kalba. Ar ne
per anksti atsisakoma lie-
tuvių kalbos? Pavardes ra-
šau, kaip yra pateikta pro-
gramoje.

Atskirai reikia paminėti
plačios apimties meno pa-
rodą, išdėstytą naujojoje
galerijoje, kur vyko iškil-
mių atidarymo programa
ir priėmimo vaišės. Paro-
da pavadinta TIME and
SPACE ir tęsis iki spalio
19 d. Parodoje dalyvauja
20 dailininkų ir turi iš-
statę 72 dailės darbus.

• **Dr. Br. Nemickas** su-
pažindins su naujai išlei-
ta A.L.T. S-gos garbės na-
rio J. Švobos knyga "Sei-
minė ir prezidentinė Lietu-
va" š. m. spalio 19 d. 2 val.
p. p. Lietuvių Tautiniuose
namuose, Chicagoje. Išgir-
sime ir autoriaus žodį.

Bus meninė dalis ir pa-
bendravimas prie kavutės.

Įėjimas nemokamas —
visuomenė kviečiama gau-
siai dalyvauti.

Ta pačia proga bus gali-
ma įsigyti knygą.

Knygos pristatymą ren-
gia ir visus kviečia Ame-
rikos Lietuvių Tautinė Są-
junga.

• **Dr. Petras Kisielius** —
veiklus lietuvis visuomeni-
ninkas bus pagerbtas per
Illinois lietuvių respubliko-
nų lygos 20 metų veiklos
minėjimo pietus, Lietuvių
Tautiniuose Namuose, Chi-
cagoje, spalio 5 d. 4 v. p. p.

Dr. Petras Kisielius bus
atžymėtas kaip iškiliausias
metų lietuvis.

Pietų metu taipogi bus
įteiktas atžymėjimas už
nuopelnus teisėjui Anton

Valukui ir Vincui Kačins-
kui.

Lietuviai respublikonai
kviečia visuomenę šiame
veiklos paminėjime ir pa-
gerbime dalyvauti.

ALT SUVAŽIAVIMAS

Amerikos Lietuvių Tary-
bos 46-tasis metinis suva-
žiavimas įvyks š. m. spalio
mėn. 18 d., Lietuvių Tauti-
niuose Namuose, 6422 So-
Kedzie Avenue, Chicago,
Illinois 60629. Registracijos
pradžią 8:30 val. ryto. Su-
važiavimo pradžią 9:30 val.
ryto.

Suvažiavimo išvakarėse,
penktadienį, spalio 17 d., 7
val. vakare, įvyks Ameri-
kos Lietuvių Tarybos su-
važiavimo atstovų ir svečių
susipažinimas ALT patalpo-
se, 2606 West 63rd Street,
Chicagoje. Susipažinimą
ruošia ALT Chicago sky-
riaus valdyba.

Suvažiavimo vakare, šeš-
tadienį, spalio 18 d., 7:30
val. vak., Lietuvių Tauti-
niuose Namuose, 6422 So.
Kedzie Avenue, Chicago, Il-
linois įvyks iškilinga va-
kariene pagerbiant ALTo
veikėjo Antano Olio atmi-
nimą. Vakarienei bilietai
užsakomi iš anksto krei-
pantis į p. Matildą Marcin-
kienę (312) 737-1920 arba
p. Ireną Blinstrubienę (312)
778-6900. Vakarienės bilie-
tų kaina \$15.00 asmeniui.

RENGINIŲ KALENDORIUS

• **Spalio 4 d.** Jaunimo
centre, lit. katedros vajas
užbaigimo pokylis. Paauko-
ję 100 dol. gauna vieną bi-

lietą nemokamai. Kreiptis į
komiteto narius ar PLB
būstinę.

• **Spalio 5 d.** Lietuvių
tautiniuose namuose, Ame-
rikos lietuvių respublikonų
metinis atžymėjimų banke-
tas.

• **Spalio 11 d.** Jaunimo
centre, Lietuvos dukterų
draugijos rudens balius.

• **Spalio 11 d.** Lietuvių
tautiniuose namuose, aka-
deminio skautų sąjūdžio
metinė šventė.

• **Spalio 18 d.** Jaunimo
centre, Puota jūros dugne,
Jūros skautininkų Grandies
pokylis.

• **Spalio 18 d.** Lietuvių
tautiniuose namuose, Alto
suvažiavimas ir A. Olio mi-
nėjimas.

• **Spalio 18 d.** Jaunimo
centre, filatelijos parodos
atidarymas.

• **Spalio 19 d.** Lietuvių
tautiniuose namuose J. Švo-
bos istorinio veikalo "Sei-
minė ir prezidentinė Lietu-
va" sutiktuvs. Paskaiti-
ninkas prof. dr. Bronius Ne-
mickas. Ruošia ALT S-gos
valdyba.

• **Spalio 25 d.** Jaunimo
centre, Lietuvių Fondo va-
jaus užbaigimo metinis po-
kylis. Įnešę 100 dol. gauna
vieną bilietą nemokamai.
Programą atliks aktorius
Vitalis Žukauskas.

Nepamirškite atnaujinti
DIRVOS
prenumeratą

CARPENTER
Experienced in all phases of home
remodeling. Must own truck and
tools. Please call
BILL (9-5)
(215) 329-7608 (31-45)

Naujieji Balzeko muziejaus Chicagoje rūmai.
J. Tamulaičio nuotr.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMĄ**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Stasį Barzduką prisimenant

Viktoras Mariūnas

1981 m. rugsėjo 13 d. (sekmadienį) abiejose Clevelando lietuvių parapijose buvo pagarsinta: "Šį rytą mirė Stasys Barzdukas". Žinia nebuvo netikėta. Jau prieš keletą metų į jį buvo įsimetusi kažkokia liga, progresyviai atrofuojanti jo kojas, rankas ir regėjimą. Vienintelė laimė, kad nelietė jo smegenų centrų ir kad jis galėjo išlikti skaidraus proto iki pat mirties. Kol tik kojos rėmė ir akys vedė, St. Barzdukas dalyvaudavo šventadieniais pamaldose, o po jų pašnekiuose su bičiuliais kavinėje. Kol šiaip taip kojos nešė, ateidavo dar į kai kuriuos susirinkimus ir aktyviai dalyvaudavo svarstymuose, diskusijose. Kai jau negalėjo išeiti iš namų ir juose savom kojom judėti, pasitvarkė, kad galėtų bent telefonu susisiekti su norimais asmenimis. Paskutinį kartą tuo keliu pasikalbėjom dar dvi savaites prieš mirtį.

Savo testamentiniame žody, parašytame 1979 m. per Velykas, St. Barzdukas prisipažįsta: "Viešpats Dievas kokių išskirtinių gabumų man nesuteikė, bet leido atiduoti įnašą savo tautai tėvynėje ir išeivijoje, ir už tai Jam didžiai dėkoju,

vildamasis, kad ir kiti mano tautos vaikai taip pat savo duoklę Lietuvai geriausiu būdu atiduos".

Šitame apsibūdinime, manyčiau, reiktų kirčiuoti žodį "išskirtinių". Bet kur čia tie su "išskirtiniais" gabumais? Doram, vaišingam gyvenimui St. Barzdukas proto ir valios jėgų pavydėtinau daug buvo gavęs.

St. Barzduko veikla regimiau reikšėsi dviejose srityse: pedagoginėje ir visuomeninėje, konkrečiai, Lietuvių Bendruomenėje.

Pedagoginio darbo laukuose jis nebuvo naujų pozicijų ieškotojas, naujoviškų metodų siūlytojas. Tokios linkmės St. Barzduko straipsnių neteko pastebėti nei Lietuvos, nei išeivijos spaudoje. Jis buvo konservatyvus mokytojas. Jo mokytojų dėmesys ir pastangos krito į galutinį produktą — išmokymą (Išmokymas yra tik vienas aspektas to, ką vokiečių pedagogai vadina "fertigkeit" — baigmuo).

Apie St. Barzduką, mokytoją, jo sūnus ir mokinys Arvydas taip atsiliepia: "Su dėstomu dalyku — lietuvių kalba — jis juokų nekrėtė — turėjai mokytis, arba... Pamokoms gerai

Buvę Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkai Juozas Bačiūnas ir Stasys Barzdukas. Vytauto Maželio nuotr.

pasiruošdavo, ir jos buvo rimtos, bet įdomios, ne sausos... Bendra mokinių nuomonė apie jį iki manęs "atsifiltruodavo" tokia, kad griežtas, reikalaujantis, bet teisingas".

Arvydo teigimą galiu ir savo patirtimi liudyti. Lietuvoje vienerius metus St. Barzdukas buvo ir mano lietuvių kalbos ir literatūros mokytojas. Buvo jis tada dar labai jaunas (bene 22 m. ir dar mokslų nebaisė), bet smarkiai rimtas ir tvarkingas. Dėstydavo skaitydamas, viską pasirašęs. (Paproty prieš kur ką kalbėdamas pasirašyti jis iki pat amžiaus galo išlaikė). Turbūt neprisiminčiau St. Barzduko iš tų laikų, jeigu jis nebūt prieš jį buvusio mokytojo pavyzdžiu kvietėsis mane į talką diktantams ir rašiniams taisyti. (Jaučiu, kad tada lietuvių rašybinę kalbą mokėjau geriau negu dabar, po visokių taisymų ir reformų). Iš tų susitikimų už klasės ribų ir po pamokų man išliko toks St. Barzduko vaizdas: labai sąžiningas, santūrus ir kartu atvirai status. Mano talką jis priimdavo beveik kaip pareigą, už padarytą klaidą galėjau laukti ir papėikimo. Tokį jį jaučiau esant ir tą daugelį metų, kai kartu planavome, svarstėme ir vertinome Lietuvių Bendruomenės veiklą. St. Barzdukas man nebuvo iš tų asmenų, kuriuos, sutikęs ir prašnekinęs, norėtum čiupti už rankovės. Tačiau dėl kažko nežinomo St. Barzduko negalėjai nemėgti.

Savo aktyvaus bendruomeninio darbo laikotarpiu St. Barzdukas neretai buvo tapęs kontroversijų objektu. Ypačiai kairiojo sparno senosios emigracijos veikėjai stengėsi jį padaryti ekstremistu, įsisteinusios išeivijos gyvenimo tvarkos griovėju. Užpuolimus St. Barzdukas jautriai išgyvendavo ir stengdavosi spaudoje visiems aiškinti, aiškintis, atsikirsti. Iš tikrųjų jis buvo kompromisų žmogus, buvo linkęs dėl visko

tartis ir susitarti, jeigu tik susitarimas nepažeidė jo katalikiškų ir tautinių įsitikinimų. Atrodydavo, kad dažnu atveju jis, kaip ir jo mėgiamasis Tumas Vaižgantas, buvo daugiau tautininkas, negu katalikas. Daugelis jo bendradarbių buvo tautinės srovės žmonės: Bačiūnas, Žiūrys, Alg. Nasvytis, Juozas ir Aldona Augustinavičiai, dr. A. Butkus, Jurgis Malskis ir kiti.

Pasirinkimas priklausyti Fronto bičiuliams St. Barzdukui buvo kompromiso kelias tarp tautininkų ir krikščionių demokratų.

Iš daugelio lietuvių išeivijos projektų, kuriuos St. Barzdukas triūsė ir raštu pagelbėjo realizuoti, mano galva, du galės turėti išliekamąją vertę. Viena — Lietuvių Fondas. Dėl jo steigimo JAV LB antroji Centro valdyba, pirmininkaujama St. Barzduko, 1961 m. kovo 19 d. susitarė su milijoninio fondo iniciatoriais, o 1961 m. rugsėjo 2-3 d. JAV LB 3-osios tarybos 1-oji sesija susitarimą patvirtino. Antras — Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongreso tradiciją 1966 m. įsteigimas. Išeivijos jaunimo lietuviškumui išlaikyti ir net kai kada atgaivinti kongresai turi ir turės lemiančios įtakos.

Norint St. Barzduko veiklą Lietuvių Bendruomenėje kiek išsamiau aptarti,

pasverti, reiktų gana stamboko veikalo. Jo, atrodo, jau niekas nesiims parašyti. Betgi St. Barzdukas įvairioje spaudoje įvairiais išeivijos klausimais yra labai daug rašęs. Todėl pasiūliau Kultūros tarybos pirmininkei I. Bublienei paprašyti Lietuvių Fondą paskirti lėšų St. Barzduko raštams surinkti, suklasifikuoti ir suredaguoti. Lėšų buvo paskirta. St. Barzdukui mirus, jo archyvą a. a. brolis Kazys išvežė į Čikagą. Ten jo raštams sutvarkyti ir buvo rastas tinkamas asmuo.

DETROIT

BALFO VAJUS

Balfo 76 skyriaus valdyba skelbia aukų rinkimo vąją pagelbėti į vargą patekusiems tautiečiams. Aukos bus priimamos š. m. spalio 5 ir 12 dienomis prie lietuvių parapijų bažnyčių: šv. Antano, Dievo Apvaizdos ir šv. Petro. Negalintieji aukos įteikti prie azyčių, parašykite čekį "United Lithuanian Relief Fund" ir siųskite skyriaus izdininkui Vladui Staškui 10037 Hazelton, Detroit, Mich. 48239.

PILŲ STOVYKLOS UŽDARYMAS

Stovyklos "Pilėnai" uždarymas įvyks spalio 5 d. Svečiai bus vaišinami įvairiais maisto produktais. (ag)

15 DIENŲ KELIONĖ, 10 DIENŲ LIETUVOJ

LIETUVA IR SUOMIJA

Kelionė 126: Naujų Metų sutikimas. Gruodžio 26 - sausio 9 — \$1,499. Vilnių 10 dienų, Kaune 2, Helsinky 2. Finnair iš JFK.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS

293 AUBURN ST.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

giminių iškvietimo dokumentus

nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas

dovanas giminių Lietuvoje

tarpininkaujant palikimų sutvarkyme

DOVANŲ PARDUOTUVĖ

PATRIA

2646 West 71st Street,
Chicago, Ill. 60629

Gintarai, tautodailė, laikrodžiai, brangenybės, TV, elektronika, pardavimas ir taisymas. Taip pat didelis pasirinkimas prekių siuntimui į Lietuvą. Galima gauti spalvotas video juostas iš VII Tautinių šokių šventės.

Savininkai Fr. ir A. Šlutai,
telef. (312) 778-2100

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KŲPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

BOSTONO LIETUVIAI

MIRĖ SIBIRO KANKINĖ

Po ilgos ir sunkios ligos rugsėjo 18 d. So. Bostone mirė Elena Juciūtė, sulaukusi 75 metų. Ji buvo Sibiro kankinė, iš profesijos mokytoja, 1949 m. pradžioje Lietuvos okupanto suimta ir nuteista už akių 10 metų darbams Sibire, kur Irkutsko srityje kirto miškus, tiesė geležinkelį. 1956 m. atleista nuo likusios bausmės dalies atlikimo, ji grįžo į Lietuvą, iš kurios pagal sesers Teklės Bogušienės pastangas 1966 m. atvyko į Bostoną ir įsijungė į lietuvišką veiklą, eidama daugelio organizacijų valdybose įvairias pareigas. Su paskaitomis ji aplankė visas didesnes lietuvių kolonijas šiame krašte ir Kanadoje, pasiekdama net Los Angeles ir Floridą. Savo pergyvenimus Sovietų Sąjungos kalėjimuose ir Sibire ji aprašė taip pat spaudoje. Atskirais leidiniais išėjo jos atsiminimai "Pėdos mirties zonoje" ir romanas "Ažuolynėlis". Šalia to ji dar literatūriškai aptvarkė kitos Sibiro tremtinės Onos Tamošiūnaitės - Mileikienės prisiminimus, kurie išleisti atskira knyga, pavadinta "Igorkos naujamiestis". Už nuopelnus ji apdovanota šaulių žvaigždės ordinu.

Elena Juciūtė palaidota rugsėjo 22 d. Naujosios Kalvarijos kapinėse, dalyvaujant dideliame Bostono ir apylinkės lietuvių būriui.

Pagal velionės pageidavimą vietoje gėlių buvo aukojama Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos leidimui anglų kalba šiame krašte. Prie velionės karsito garbės sargybą ėjo šauliai, kalbėjo Elena Vasyliūnienė ir įvairių organizacijų atstovai. Taip atiduodant pagarbą Elenai Juciūtei, buvo pagerbiami taip pat kiti Sibiro kankiniai, paguldę savo galvas ir kaulus toli nuo tėvynės...

UŽMIRŠTI PINIGAI

Massachusetts state treasurer paskelbė Boston Globe dienraštyje sąrašą asmenų, kurie yra užmiršę bankuose savo pinigus. Tų asmenų sąrašas yra Vakauza, Dana. Pranešime nenurodyta nei užmirštų pinigų suma, nei bankas, kuriame ji užmirš-

ta. Suinteresuotieji asmenys turi kreiptis į Massachusetts state treasury. Nustatytu laiku savininkui neatsiliepus, pinigai pereis valstijos išdan.

LIETUVIŲ NAMŲ RŪPESČIAI

So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos turimi keturių aukštų mūriniai namai So. Bostone atsidūrė prieš rimtus finansinius sunkumus, kai teko uždaryti draugijos vesto klubo užėigą su alkoholinių gėrimų pardavimu pirmame aukšte. Ieškant išeities, rugsėjo 18 d. narių susirinkime svarstytas valdybos planas išnuomoti draugijos pirmo ir ketvirto aukšto patalpas įstaigoms. Susirinkimas pateiktam projektui pritarė. Antro ir trečio aukšto sales norima pasilikti lietuviškiems reikalams. Tose salėse dabar vyksta visos vietos ir apylinkės lietuvių visuomeninis ir kultūrinis gyvenimas. Galutinis patalpų nuosavimo klausimas bus pateiktas ateinančiam narių susirinkimui, kai bus išsiaiškinti visi rūpimi aspektai. Dabar draugijos namuose veikia tik užkandinė, įrengta rūsyje. Ji atidaryta tik šeštadieniais ir sekmadieniais. Joje gaminami lietuviški valgiai ir pardavinėjami alkoholiniai gėrimai. Užkandinę veda Jonas Stankus, patyręs virėjas. Siekiant sudaryti draugijai reikalingas lėšas, dabar vykdomas piniginių vaju, kurio dalyviams numatytos vertingos dovanos. Vajaus dalyviams dovanos bus paskirstytos spalio 12 d. rengiamame vad. "Šurum-burum". Tame renginyje bus pagerbti draugijos nariai veteranai, išbuvę draugijoje 25 metus. Jiems bus įteikti draugijos auksiniai ženkleliai. Draugijos pirminku yra Vytautas Eikinas.

ETNOGRAFINIS ANSAMBLIS

Gitos Kupčinskienės vedamas etnografinis ansamblis "Sodauto" yra vienintelis lietuvių liaudies dainų ir šokių vienetas Bostone ir apylinkėse. Jį sudaro 18 vidurinėsios kartos atstovų, kurie dainuoja ir šoka,

COALITION FOR CONSTITUTIONAL JUSTICE AND SECURITY

National Headquarters
25108 Marguerite Pkwy., Suite B-245
Mission Viejo, CA 92692

Washington Bureau
P.O. Box 11134
Arlington, VA 22210

(714) 959-0340 • (703) 243-1261

Help stop the imminent deportation of Americans to the USSR by the Justice Department's Office of Special Investigations (OSI). These people have not been tried or convicted of any crime in the U.S., yet deportation to the USSR carries a death sentence. If they are to be tried for war crimes, such trials and punishment should take place in the United States.

Do Not Deport to USSR!

Ecumenical prayer service

October 5, 1986 at 11:00 A.M.

In front of U.S. Supreme Court Building, 1st St., S.E.

Washington, D.C.

Many OSI cases are being carried forward in active cooperation with the Soviet Union for the shared purpose of effecting deportation to the Soviet Union. **The menace of death by execution without due process permeates OSI's cases.** It is past time to abandon the fiction that the OSI cases are civil and do not constitute punishment. - **Ramsey Clark**, former U.S. Attorney General (Counsel of Record for Karl Linnas)

To coordinate, to volunteer, or for further information, please call

Mari-Ann Rikken at (703) 243-1261.

pritarant skudučiams ir armonikai. Ansamblis dažnai kviečiamas atlikti meninę programą Bostone ir apylinkės lietuvių kolonijoje. Ypač ši rudenį jam teks daug kur pasirodyti. Spalio 5 d. jis atliks programą Tautodailės Instituto Bostono skyriaus renginyje So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos antro aukšto salėje, lapkričio 8 d. De Paul universitete Chicagoje, o lapkričio 23 d. Norwoode rengiamame šv. Jurgio lietuvių parapijos 75 metų sukakties minėjime, Junior High School salėje Norwoode.

DĖMESYS INSTRUMENTINEI MUZIKAI

Laisvės Varpo regiamu spalio 19 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos trečio aukšto

salėje koncertu krepiamas dėmesys į instrumentinę muziką, kuri mūsų renginiuose retai tegirdima iš dalies dėl lietuvių atlikėjų stokos, iš dalies dėl įvairių kitų priežasčių. Todėl profesionalų smuikininkų Darnos Pomarancaitės-Mazurkevičienės ir jos vyro Juriiaus Mazurkevičiaus dalyvavimas Laisvės Varpo rengiamame koncerte yra reikšmingas ir įdomus visais atžvilgiais, laukiamas dideliu susidomėjimu.

LOS ANGELES

TAUTINĖ SIMBOLIKA ARCHITEKTŪROJE

Įdomią paskaitą Los Angeles esančiame Amerikos Architektų Institute šių metų rugpjūčio 14 dieną organizacijos nariams ir jų svečiams skaitė mūsų architektas Edmundas Arbas. Šios paskaitos tema: "Kultūriniai elementai architektūroje". Susirinkusiems buvo pristatytas arch. Arbas kaip savystovus architektas — planuotojas nuo 1969 metų, paminint jo studijas Lietuvoje, Austrijoje, Vokietijoje ir Jungtinėse Valstybėse.

Arch. Arbas savo paskaitą iliustravo skaidrėmis, perbėgdamas per visą savo kūrybinį darbą projektuo-

jant mokyklas, ligonines, miesto centrus, darbovietes ir privačias rezidencijas. Paskutiniu laiku jo dėmesys ypač nukrypo į iš atskirų dalių sudedamas iš anksto pagamintas gyvenvietes jaunuoms šeimoms ir menkliau uždirbantiems, kurias laikui bėgant būtų galima praplėsti ir pagerinti.

Dalyvių dėmesį patraukė architektūriniuose projektuose įvedami mūsų tautinės kultūros simboliai ir ornamentai su mitologiniais ar liaudinio meno motyvais, dažnai turį net ir politinę paskirtį.

Pabaigoje svečiai gėrėjosi Edmundo Arbo taip vadinamais "laisvalaikio piešiniais", kurie mūsų tautiečių tarpe jau seniai populiarūs. Sąjungos nariui arch. Arbu buvo padėkota už išsamią informaciją tautinės kultūros išraiškų įjungime į architektūros projektus.

(rkv)

• **PATRIA** prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
(216) 486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JONAS DUNDURAS, adv. RAMON FOLTZ,
ROMA MAJOROVAS, ALGIS MATAS, PETRAS
MATAS, PATRICIA SAJOVEC, DALIA
ŠIRVAITIS, adv. HOWARD TURNER.

Ričardas Kižys, sūnus skautininkų Džinaro ir Mirgos Kižių rugsėjo 20 d. susituokė Dievo Motinos šventovėje su Nancy Kosmach.
V. Bacevičiaus nuotr.

• **Sol. Regina žymantaitė-Peters**, kuri šią vasara su savo vyru atostogavo Italijoje nuosavoje rezidencijoje, grįžta į New Yorką ir tęs savo muzikinę karjerą.

• **Muz. Jono Žuko** vargonų koncertas įvyks Baltimorės katedroje ateinančių metų vasario mėn. 8 dieną, sekmadienį, 5:30 val. vakare.

• **Prano Čepėno Naujųjų Laikų Lietuvos Istorijos** II tomas gaunamas pas platintojus ir pas leidėją. Dr. K. Griniaus Fondas, c/o L. Šmulštys, 2523 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

L. Kaulinis, Philadelphia 9.00
G. Misiūnas, Chicago 5.00
V. Dzigas, Omaha11.00
A. Degutis, E. Chicago .. 8.00
L. Kapeckas, Hartford .. 3.00
B. V. Gedvilienė,
Willowick 6.00
J. Adomaitis,
Ville La Salle 8.00

• **Janė Daunorienė**, Oak Lawn, Ill., atsilygindama už įdėtą Dirvoje užuojautą, pridėjo auką laikraščiui paremti 15 dol. Ačiū.

Dr. E. Stanat, Chicago .. 3.00
V. Ramonis,
Richmond Hts. 3.00
P. Druskis, Ft. Myers .. 1.00
A. Devenienė-Grigaitienė,
St. Petersburg 5.00
Vl. Šniolis, St. Petersburg 32.00
D. Higgins, Columbus .. 1.00
A. Balsys, Kensington .. 3.00
H. Žitkus, Juno Beach ..23.00
J. Saikus, Cleveland 3.00
R. Pužauskienė,
St. Petersburg 8.00
V. Ripskis,
Evergreen Park13.00
R. Valiukėnaitė-Reilly,
Laramie25.00
A. Indreika, Chicago 3.00
V. Burneikienė, Hartford 50.00
V. Godliauskas,
Ridgewood 3.00
Vl. Čyvas, Cleveland 8.00
A. Bliudžius, Southfield 8.00
N. Dolles, Vokietija33.00
Ign. Anužis, Troy 3.00
St. Vaičius, Chicago 8.00
St. Vaičiūnas, Kalamazoo 1.00
M. Barniškaitė, Euclid .. 8.00
A. Dziakonas, Rochester 1.00
Br. Kasakaitis, Chicago 13.00
M. Gilvydis, Farmington 8.00
J. Kleinaitis, Germantown 8.00
J. Lenktaitis, New York 3.00
K. Kynas, St. Petersburg 8.00
D. Janutienė, Berkeley .. 5.00
Dr. D. Surantas, Rockford 3.00
K. Česna, Worcester10.00
J. Daunorienė, Oak Lawn 15.00
Vl. Kiaunė, Easton 3.00
H. Janužis, Morgan Hill .. 3.00
E. Rašytinis, Detroit20.00
J. Biliūnas, Mentor 6.00
Ed. Siman, Hamilton 8.00
Ž. Waitkienė, Euclid 3.00
J. Jurkšaitis, Chicago 3.00
N. Kiparski, Montville .. 3.00
V. Gelažius, Bayonet Pt. 8.00
A. Pavilčiūtė, Chicago .. 8.00

CLEVELANDO IR APYLINKĖS LIETUVIAI MALONIAI KVIEČIAMSI ATSILANKYTI Į

DAIVOS MONGIRDAITĖS KONCERTA

ir

BALIO GAIDŽIŪNO
naujos knygos

"IR SAULĖTOS IR RŪSCIOS DIENOS" SUTIKTUVES

š. m. spalio 4 d., šeštadienį, 7 v. v.
DIEVO MOTINOS PARAPIJOS SALĖJE.

BILIETAI PO 5, 4 IR 3 DOL.

Rengia specialius komitetas: Pirm. Vytautas Staškus, nariai kun. G. Kijauskas, S. J., Vincas ir Liuda Apaniai, Nijolė Kersnauskaitė, Vytautas ir Aldona Mauručiai, Joana Račylienė, Vacys Rociūnas, Česlovas Satkus ir Angelė Staškuvienė.

A. Prascus, Baltimore .. 3.00 Švyturio jūrų šaulių
D. Martinkus, kuopa Detroit50.00
Sun Rise Beach 8.00 A. Braškys, Sudbury 5.00
B. Veitas, Milton 8.00
Dr. V. Bergas, Columbus 50.00
V. Hoffmanas, Oak Lawn 3.00
E. Gureckienė, Waterbury 5.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

A. A.

MARIJAI TUMIENEI

mirus, jos dukroms — BIRUTEI BUČIENEI
ir ALDONAI BENNETT, broliui ALFON-
SUI bei jų šeimoms, giminėms ir artimie-
siems reiškiame nuoširdžią užuojautą.

A. L. T. S-gos Chicagos Skyrius

Mylimai motinai

A. A.

MARIJAI TUMIENEI

mirus, BIRUTEI ir PETRUI BUČAMS bei
kitiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią
užuojautą.

Roma ir Viktoras Masčiai
Bronė ir Albertas Kremeriai

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama
teikianti jaukią atmosferą liūdesio
valandoje. Didelė aikštė automobi-
liams pastatyti.

Superior Savings ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių
ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00,
penktadieniais 9:00 iki 6:00;
šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

SUSTABDYKITE DEPORTACIJAS Į SOVIETŲ SAJUNGĄ KARL LINNO IR KITŲ

Jau paruošti telegramų tekstai Pat Buchanan, senatoriui Strom Thurmond ar senatoriui Robert Dole, arba galima siųsti visiems trim. Kaina apie 4 dol.

Užtenka tik išsukti telefono numerį — 1-800-325-6000. Operatoriui užklausus kam perduoti jūsų telegramą, iš anksto sustatyta telefono kompanijoje "Dont deport Karl Linnas, others to USSR try them in a criminal trial in the USA",

nurodykit vieną iš virš pažymėtų asmenų ar visiems trim, ir pasakykit savo pavardę ir adresą. Išlaidos bus prijungtos prie jūsų mėnesinės telefono sąskaitos. Telegramas duoti iki š. m. spalio 13 d.

Dalyvaukime ekumeninėse mišiose Washingtone prie Aukščiausio Teismo rūmų spalio 4 d.

Clevelandiečiai autobusu išvyksta spalio 4 d. Registruokitės pas ALT ar LB valdybų narius.

• Dr. Petras Stungys mirė rugsėjo 26 d. Clevelando klinikų ligoninėje. Nuliūdi-

Rugsėjo 21 d. atvykę į Clevelandą Rasa Razgaitienė ir adv. Povilas Žumbakis lietuvių visuomenę supažindino su OSI veikla. Nuotraukoje pranešimo rengėjai su svečiais. Iš kairės: adv. Algis Širvaitis, adv. Povilas Žumbakis, Rasa Razgaitienė, kun. Gediminas Kijauskas, S.J., veltui leidęs pasinaudoti parapijos svetaine ir prožektoriais, LB Clevelando apyl. pirm. Vladas Čyvas.

V. Bacevičiaus nuotr.

me liko žmona dr. Konstancija ir sūnūs Petras ir Augustinas su šeimomis.

Velionis buvo baigęs medicinos mokslus Vytauto D. Universitete Kaune ir priklausė Korp. Fraternitas Lituanica.

Velionis palaidotas rugsėjo 29 d. Visų Sielų kapinėse.

• Dr. V. Sruogienės knygos "Eglė" sutiktuvės įvyks spalio 19 d. 4 val. p. p. Lietuvių Namų viršutinėje salėje. Rengia Clevelando Skautininkių draugovė. Į sutiktuves atvyksta autorė dr. Vanda Sruogienė, žinoma Lietuvos istorikė.

• Dr. V. Bergas, Columbus, Ohio, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 50 dol. Ačiū.

• K. ir O. Raliai, Clevelande, Dainavos stovyklai paaukojo 50 dol.

• Ingrida Bublienė, JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė ir dr. Viktoras Stankus, JAV LB krašto valdybos vicepirmininkas specialioms reikals, rugsėjo 13 d. dalyvavo LB Vakarų apygardos suvažiavime Las Vegas, Nevadoje.

• Grandinė, kviečiama Kanados Lietuvių Bendruo-

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

• PERKANT IR PARODUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

ti ir gal net atstatyti vandalių nugriautas statulas.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Ona Žygiene aukoja American for Due Process veiklai. Dešinėje adv. P. Žumbakis jai pasirašo savo knygą Evidence in North American Courts. Vl. Bacevičiaus nuotr.

Taupa

— Lithuanian Credit Union
— Lietuvių kredito kooperatyvas
— Tel. (216) 481-6677

TAUPYKITE IR SKOLINKITĖS
vieninteliame lietuvių kredito
kooperatyve Ohio valstijoje.

KIEKVIENA SĄSKAITA FEDERALINĖS
VALDŽIOS APDRAUSTA IKI \$100,000.

MOKAME AUKŠTESNES
PALŪKANAS UŽ:
TAUPYMO SĄSKAITAS
CERTIFIKATUS
IRA SĄSKAITA
PENSIJŲ ČEKIŲ
SĄSKAITA
(DIRECT DEPOSIT)

SKOLINAME GERES-
NĖMIS ISSIMOKĖJIMO
SĄLYGOMIS:
ASMENINIAMS REI-
KALAMS. AUTOMOBILIŲ
PIRKIMUI. NAMŲ
PAGERINIMUI. NAMŲ
PIRKIMUI (morgičiai).

Atliekame visus bankinius patarnavimus. Parduo-
dame pinigines perlaidas (money orders), traveler's
cheques, priimame telefono, elektros, šildymo ir van-
dens sąskaitas.

DARBO VALANDOS:

Antradieniais, trečiadieniais, ketvirtadieniais ir
šeštadieniais nuo 10:00 val. r. iki 2:00 val. p. p.
Pentadieniais nuo 2:00 val. p. p. — 6:00 val. vak.
adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose Lietuvių namuose,
877 East 185th St., Cleveland, Ohio 44119

SEKMADIENIAIS

11:00 val. r. — 12:00 val. dienos
Dievo Motinos parapijos patalpose
18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119

A. A.

MARIJAI TUMIENEI

mirus, jos dukrai ALDONAI BENNETT ir
BIRUTEI BUČIENEI su šeimomis reiškiamo
nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime.

Albina ir Vladas
Petukauskai

A. A.

IGNUI BELZINSKUI

mirus, jo sūnui HENRIKUI BELZINSKUI
su šeima nuoširdžią užuojautą reiškia.

Žalgirio šaulių kuopa

Sibiro kankiniui

A. A.

JUSTINUI MAČIUI

Lietuvoje mirus, Balfo direktorių, mūsų mie-
lą bendradarbį, brolių STASI su šeima, visas
gimines ir artimuosius giliai užjaučiame ir
kartu pergyvename.

Eduardas ir Joana
Stepai

DIRVA

PLB PIRMININKAS VYTAUTAS KAMANTAS PASITRAUKĖ IŠ PAREIGŲ

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos posėdy, š. m. rugsėjo 27 d., atsiradus nuomonių skirtumams, iš pirmininko pareigų pasitraukė inž. Vytautas Kamantas.

Laikiniai pareigas perėmė vicepirmininkas dr. Tomas Remeikis.

• **Henrikas Kačinskas**, žymus Lietuvos teatro aktorius, š. m. rugsėjo 28 d. mirė Suny Hills, Fla., sulaukęs 83 metų amžiaus.

NAUJAS LKDS CENTRO KOMITETAS

Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos konferencija, įvykusi Chicagoje išrinko naują Sąjungos centro komitetą su pirm. inž. Antanu Rudžiu priešakyje. Kiti komiteto nariai dar nepasiskirstę pareigomis: Sofija Blažienė, Stasys Dubauskas, dr. K. Ėringis, Pranas Povilaitis, Justas Šidlauskas, Vladas Šoliūnas, Adolfas Venckus ir Algirdas Žukauskas.

Pati konferencija buvo gausi dalyviais, darni iškeltųjų klausimų svarstymuose bei tarimuose ir atvira Sąjungos ateities ėjimams. Reikia išskirti buvusio komiteto dideles pastangas ir

gražius pasiekimus, sudarant ryšius bei pažintis su kitų kraštų Kr. demokratų vienetais, dalyvavimas Kr. Demokratų Internacionale. Dr. Jono Genio skaitytoji paskaita, "Lietuvos laisvinimo pastangos Washingtone" patiekė konferencijai minėto darbo apžvalgą ir iškėlė net kontroversiškų minčių. (mv)

• **Tautos Fondo Chicagos Komitetas** spalio 12 d. (sekmadienį), 2:30 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose namuose (6422 So. Kedzie Ave.) ruošia Tautos Fondo tradicinius pietus.

Maloniai kviečiama lietuvių visuomenė šiuose pietuose dalyvauti. Savo dalyvavimu paremsite moraliai ir materialiniai Tautos Fondo atliekamą darbą.

Pietų metu meninę dalį atliks solistė Eglė Rukštelytė ir pianistas Robertas Mockus.

Apie dalyvavimą prašome pranešti ligi spalio mėn. 8 dienos tel. 737-0928 arba 424-2904. Pietūs — 15 dol. asmeniui.

• **Halina Bagdonienė**, persikeldama gyventi į Oak Lawn, Ill., Dirvai paremti atsiuntė auką 20 dol. Ačiū.

• **Elena Rašytinis**, Detroito, atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

Mylimai motinai

A. A.

EMILIJAI NOAKIENEI

į amžinąją tėviškę išėjus, skausme ir liūdesyje likusias dukras, mūsų mielas ALDONĄ ir GIEDRĘ su šeimomis bei artimaisiais nuširdžiai užjaučiame ir drauge liudime netekę brangiosios EMILIJOS.

Jadvyga ir Vytautas

Didžiuliai

Vida ir Donatas

Siliūnai

Milda ir Rimas

Liktoriai

Florida.

Amžinos atminties brangiai kolegei filisterei

EMILIJAI NOAKIENEI

mirus, jos dukroms ALDONAI PINTSCH, GIEDREI STANKŪNIENEI ir jų šeimoms reiškiame širdingą užuojautą.

Stepas ir Aldona
Mackevičiai

Dr. Jonas A. Kašuba, kaip praneša Allegheny International Inc., paskirtas padalinio Sciaky Brothers Inc., kurios būstinė yra Chicagoje, prezidentu. Ši įmonė gamina įrengimus erdvėlaiviams ir kt.

Dr. Jonas A. Kašuba Alleghany International Inc. dirba jau 16 metų eidamas įvairias aukštas pareigas inžinerijos skyriuje. Jo brolis dr. Romualdas Kašuba neseniai buvo paskirtas dekanu North Illinois universitete. Jo motina Ona Kašubienė gyvena Clevelande. Dr. Jonas A. Kašuba yra vedęs Lilian Horinka ir augina sūnų ir dukrą.

LIETUVIŲ VEIKLOS PROGRAMA VIENOJE

Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos metu Vienoje, Austrijoje, numatyta tokia lietuvių programa: **Spalio 27 — lapkričio 23 d.** veiks Pabaltiečių Santalkos informacijos centras, (vedėjas: A. Klimaitis, talkins B. Venskuvienė, M. Samatienė). **Lapkričio 2 d.** (sekmadienį), 6 val. vakare — lietuviškos šv. Mišios Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Sobieskio k o p l y č i o j e, Kahlenberge, Vienoje. **Lapkričio 3 d.** atvyksta į Vieną lietuvių ekskursijos. 11:30 val. ryto — Pasaulio Pabaltiečių Santalkos spaudos konferencija **Presseclub Concordia** būstinėje. 8 val. vakare — muzikos vakaras Programą išpildys lietuviai menininkai. **Lapkričio 4 d.** 12 val. p. p. — bendra pabaltiečių demonstracija šv. Stepono aikštėje, 1 val. p. p. — pabaltiečių ekumeninės pamaldos šv. Stepono katedroje. **Lapkričio 5 d.** — Politinis simpoziumas Pabaltijo valstybių klausimu. **Lapkričio 6 d.** — pagal pasirinkimą ekskursijos į įvairias vietas. **Lapkričio 7 d.** — išvykstama į VLIKO seimą, Londone.

★

Į VLIKO ruošiamą išvyką — "Laisvės demonstraciją" Vienoje ir VLIKO Seimą Londone, iš Amerikos jau užsiregistravo apie 100 asmenų. Didesni būriai lietuvių vyksta iš St. Pe-

tersburgo, Fla., Chicagos ir Kalifornijos. Kanados lietuviams iš Toronto vyksiant atskira ekskursija, dar yra apie 20 vietų. Norintieji iš JAV prie ekskursijos prisidėti, prašomi skubiai pranešti išvykos vadovui, dr. J. Stukui, 234 Sunlit Dr., Watchung, N. J. 07060 (tel. 201-753-5636), prisiunčiant iki rugsėjo 30 d. čekį sumoje \$1,195.00 išrašytą **Holidaze Tours** vardu.

Iš Vak. Vokietijos į Vieną atvyksta apie 60-ties asmenų grupė (įskaitant Vasario šešioliktos gimnazijos mokines-mokinius, kurie išpildys lietuvišką šokių programą). Iš Austrijos dalyvaus būrys lietuvių, taipgi iš kitų Europos kraštų, Anglijos, Prancūzijos, Šveicarijos. Iš Australijos atvyksta Algis Taškūnas, **Baltic News** redaktorius, iš Sao Paulo, Brazilijos dalyvaus lietuvių jaunimo veikėjas Aleksandras Valavičius, ir kiti.

VLIKO SEIMAS LONDONE

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimas įvyks š. m. lapkričio 7-9 dienomis Londone, Russell viešbutyje. Seimą globoja Didž. Britanijos Lietuvių Sąjunga.

Seimo darbotvarkėje, be metinių VLIKO Tarybos, Valdybos ir Tautos Fondo kraštų atstovų pranešimų,

yra numatytas simpoziumas, tema: "Kaip geriausiai konsoliduoti pasaulio lietuvių politinę veiklą bendram Lietuvos laisvinimo darbui" — dr. S. Kuzminskas, dr. D. Krivickas, inž. A. Venskus, A. Taškūnas, A. Klimaitis ir kiti. Moderuos inž. Jonas Jurkūnas.

Lapkričio 9 d. iškilmingos pamaldos lietuvių bažnyčioje. šv. Mišias atnašaus vysk. Antanas Deksnys. Po Mišių 2 val. p. p. banketas ir koncertas Lietuvių Sodyboje. (ELTA)

EKONOMINĖ KONFERENCIJA FLORIDOJE

"Lito" investavimų bendrovė iš New Yorko praneša, kad šių metų lapkričio 8-9 dienomis Marco Island, Floridoje, įvyksta antroji lietuvių ekonominė-finansinė konferencija. Visi lietuviai, kurie domisi finansais, bizniu ir investavimu, kviečiami dalyvauti.

Konferencijos programa apims ne vien tik finansų sritį, bet taip pat ir ekonominio gerbūvio įtaką lietuvių visuomenei. Kalbėtojais pakviesti šie asmenys: Albertas Kerelis, Lietuvos konsulas Vaclovas Kleiza, Stasys Klimas, dr. Julius Maldutis, Bronius Nainys, dr. Tomas Remeikis, dr. Jonas Ulėnas, dr. Rimas Vaičaitis, dr. Ilona Vaišnienė, Vytautas Vebeliūnas ir kiti.

Po paskaitų vyks diskusijos ir pašnekėsiai aktualiomis temomis, kurių tarpe bus nagrinėjami ir Lemon-to lietuvių centro planai. Be to, bus progų pailsėti prie jūros ir šeštadienio vakaro subuvime pasidžiaugti meline programa.

Konferencijos dalyviai kviečiami atvykti su šeimomis ir ta proga paatostogauti Marco Island kurorte, gražiame Golfo įlankos pajūry. Nuo lapkričio 5-tos iki 12-tos konferencijos svečiams yra su didele nuolaida rezervuoti butai, bet reikia nedelsiant užsisakyti vietas, kad būtų galima visus aprūpinti patogiais ir moderniais kambariais. Norintieji vykti į Marco Island konferenciją, prašomi registruotis šiuo adresu: "Litas" Investing Company, 86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418. Telefonu skambinti 718-441-2811, arba 718-441-6799. Dėl papigintos kelionės rezervacijų prašoma skambinti į "Vytis" International Travel Service, 718-769-330.

Tad, lapkričio 8 ir 9-tą visi kviečiami į lietuvių ekonominę konferenciją, kur bus galima ne tik pasisemti naujų žinių, bet ir pasidžiaugti saule bei jūra ilgo rudens ir ateinančios žiemos išvakarėse. Alg. Š.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A